CUMA
2
İlk Kânun
1938

İDARE YERİ
İstanbul Nuruosmaniye No. 84
Telgraf: Yenisabah gazetesi
İstanbul
Telefon: — 20795
Birinci yıl — No. 209

İDARE

YENİ SABAH

GÜNDELİK SİYASİ HALK GAZETESİ

ABONE ŞARTLARI
Türkiye — Ecnebi
900 Kr. seneliği 2400 K.
500 Kr. 6 aylığı 1200 K.
260 Kr. 3 aylığı 600 K.
90 Kr. 1 aylığı 300 K.
Posta ittihadına girmemiş memleketler için 26, 14, 7.5 ve 4 lira.

Her yerde
3
KURUŞ

Atatürkün Şahsiyetleri Hakkında Bir Hatıra

Eski İtalyan Hariciye Nazırı Anlatıyor:

"Damat Ferit Bana Mustafa Kemâli Anadoludan Geri Çağırdıklarını ve İtalyanın Kendisini Kabul Edip Edemiyeceğini Sordu. Cevap Verdim:

— O Geri Gelmiyecek!„

KEMÂL ATATÜRKÜN SIRRI

Muzaffer bir general, bir devlet bânisi, devletin teessüsünden kendi ömrünün sonuna kadar bu devletin reisi, mütemadiyen milletinin katî itimadına mazhar - ne müstesna bir hayat! Bu hakikatleri bütün dünya bilir, fakat Kemal Atatürkün meselesi hakikatte daha çok fevkalâdedir. Eserine başlıyan, sulh ve sükûn içinde o esere devam eden, onu sağlam bir temel üzerine kuran, şaşaa ve kuvvetin zirvesinde bulunduğu bir zamanda yatağında ölen ve bütün milletini candan matemlere garkeden yegâne devlet reisi o oldu.

Eski İslâmlık sadakatinin yerinde bir Türk millîciliğinin uyanışı, Atatürkün siyasî talihlerinin başlangıcı ile ayni zamanda oldu ve hemen de otomatik olarak onun eserini temsil etti. Osmanlı imparatorluğunun tabiatı mukaddes Roma imparatorluğu gibi, millî bir devletle hiç bir rabıta ve alâkası yoktu. Ancak on dokuzuncu asırda - Yunanistan, Hıristiyan, Bulgaristan ve Rumanyanın biri - biri ardından kendilerini Babıâlinin hâkimiyetinden kurtardıktan sonra - Türk Anadolu, imparatorluğun merkezi olmıya başladı.

Atatürkün muvaffakiyeti

Reis Wilson 1919 mayısında Lloyd George ve Clemenceau ile uyuşarak Yunanlıları İzmiri almağa bırakmakla belki en fena hatasını işlediği zaman, İstanbulda hattâ kimsenin aklına getirmeğe cesaret edemediğine yani Türkiyenin Yunanlılara, icap ederse, Atinanın kendisine karşı durması na karar veren başkası değil - Geliboludaki muvaffakiyetleri kendisine şöhret kazandırmış olan - genç Mustafa Kemaldi. Samsun camiinde bir nutuk irad edip Türk milletini kurtuluş harbine çağırdı; bir hafta sonra bu esrarengiz hareket havadisleri bütün İslâm memleketlerine yayıldı; onun nutku tekmil Türk camilerinde candan tekrarlandı.

İtalyanın fevkalâde komiseri bulunduğum İstanbulda Sadrazam bana şunu söyledi:

"— Mustafa Kemalin dostu olduğunuzu biliyorum, fakat o aklını kaçırmış, onun kurtarılması lâzım. Padişah onun geri gelmesine emir vermek üzeredir, geri geldiğinde İtalyaya gitmesine müsaade edecek misiniz?„

Cevap verdim:

"— Geri gelmiyecek.„

Bir korku ile takdirin çarpıştığını damad Feridin gözlerinden okuyordum. Hiç bir Türkün genç âsiye muhalif bulunmıyacağına o anda kanat getirdim. Kanaatim doğru çıktı. Anadoluda Mustafa

(Sonu 3 üncü sayfada)

Büyük Atatürk

Cümhurreisimiz İsmet İnönü

Dost Devlet Reislerinin Tebrik Telgraflarına Cevap Verdiler

Ankara, 1 (Hususî) — Sayın İsmet İnönü Türkiye Cumhurreisliğine seçilmesi münasebetiyle aşağıda yazılı muhtelif devlet reislerinden samimî telgraflar almıştır:

Mehmet Zahir Padişahı Afganistan, Arnavutluk karlı Zogo, Alman Reichskanzleri Adolf Hitler, Bulgaristan kralı Boris, Mısır kralı Faruk, Finlandiya reisicumhuru Kyasti Ballio, Fransa Reiiscumhuru ekselâns Elbert Lebrun, majeste Jorj Helenler kralı, Hatay devlet reisi ekselâns Tayfur Sökmen, Âlâ hazreti hümayunu zati Şehinşahı İran Rıza Pehlevi, Irak kralı majeste Ghazi, Japon imparatoru majeste Hiroito, ekselâns B. Emille Edde, Litvanya Cumhurreisi Atanas Sme

(Sonu 3 üncü sayfada)

Yeni Avukatlık Kanunu Mer'iyete Girdi

Yeni "Avukatlık kanunu„ nun memlekette olduğu gibi İtanbulda tatbikine dünden itibaren bütün da başlanmıştır.

Bu suretle eski İstanbul barosu lâğvolunmuş ve teşekkül eden yeni baro dünden itibaren faaliyete geçmiştir.

Dün idare heyetinin toplantı günü olmasından baro reisi Bay Hasan Hayri kendisiyle görüşen bir muharririmize şu beyanatta bulunmuştur.

"— Yeni avukatlık kanununun bugün mevkii tatbike girdiğini biliyorsunuz. Yeni kanunun emrettiği şeylerden biri de; avukatların sicilini yapmak, avukatlığa mani bir hali bulunmıyanların baroya kabulünü, bu kanun dairesinde - kayıtlarını yenilemek suretiyle - icra etmektir.

(Sonu 3 üncü sayfada)

İTALYANIN YENİ EMELLERİ

Tunus, Korsika Ve Cibuti

İtalya Meclisinde Fransa Aleyhine Tezahürat

Tezahüratçılar Roma Sokaklarında da "Tunusu isteriz!„ Diye Bağırdılar

Roma, 1 (A.A.) — Parlamentonun dünkü içtimaı hakkında tefsirlerde bulunan gazeteler bilhassa kont Ciano tarafından söylenen nutkun, İtalyan milletini nyeni emellerinden bahseden kısmı heyecanlı tezahürata vesile olduğu sırada bazı dinleyici gruplarının ayağa kalkarak: "Tunus, Cibuti, Korsika„ diye bağırmış olduklarını ehemmiyetle kaydetmektedirler.

Gazeteler, meclis reisinin mükerreren çıngırağı çalmasına rağmen bu sedaların devam ettiğini ilâve etmektedirler.

Fransız Gazetelerinin Verdiği Malûmat

Roma, 1 (A.A.) — Havas

"Matin„ gazetesinin Roma muhabiri bildiriyor:

Dün akşam kont Cianoun nutkundan ve yeni İtalyan emelleri

(Sonu 3 üncü sayfada)

Kont Ciyano

Dolmabahçedeki Hâdise tahkik Ediliyor

Dalmabahçe hjdisesinden dolayı tahkikat yapmak üzere bugün ve yarın Ankaradan şehrimzie üç mülkiye müfettişinin geleceği an -

Yeni emniyet müdürümüz Bay Sadri Aka da bugünlerde beklenmektedir.

Son liste mucibince İstanbul emniyet teşkilâtı âmirliklerinde va zife alan yeni elemanlar da pey - derpey gelmeğe başlamışlardır.

HER SABAH

Zenginler iş başına!.

İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü muhtaç talebe için bir yardım talimatnamesi hazırlamış. Büyük Türkiyenin yarını için hazırlanan Üniversite müdavimleri içinde tabiî kimsesiz ve fakir olanlar, bunların arasında da eski han veya medrese köşelerinde her türlü mahrumiyete katlanarak sıhhat ve hayatları pahasına tahsile devam eden kıymetli zekâlar var.

İşte Rektörlük memleketin varlıklı evlâtlarına müracaat ederek bu yoksul lâkin cevherli gençlere yardıma davet ediyor. Zaten bugün dünyada tek bir üniversite yoktur ki ihtiyaçlarını yalnız devletin verdiği para ile karşılayabilsin.

Binaenaleyh varlıklı yurtdaş en az bir burs (150 lira) vermekle hem üniversiteli bir Türk gencini sevindirmiş, hem memleketi en yüce bilgi evine yardıma alıştırmış olacaktır.

Yardım talimatnamesinin (19) cu maddesi: "Burs verenlerin adı Üniversitenin şeref defterine kaydolunur.„ diyor.

Bakalım bu şeref defterine kaç varlıklı yurtdaşın ismi kaydedilecek? Gönül istiyor ki bu hayırlı işte zenginlerimiz müsabakaya girişsinler. Çünkü verecekleri para kumbaraya atılmış sermayeden farksızdır.

A. C.

Yugoslav Birliğinin 20 nci Yıl Dönümü

1918 de Birleşerek Bugünkü Mo- Getiren Hadise Nasıl Ceryan Etti

Müteveffa Kral Aleksandr

Belgrad, 1 (A.A.) — Avala ajansı bildiriyor:

Gazeteler, ecnebi matbuatında ve bilhassa İtalyan ve Alman gazetelerinde Yugoslavyanın millî bayramı münasebetiyle çıkan hararetli yazıları iktibas etmektedirler.

Bu sabah gerek Belgradda, gerekse Zagreb ve Lijubljanada çıkan bütün gazeteler ilk sayfalarını Yugoslavyanın 20 inci yıldönümüne tahsis etmekte ve başmakalelerinde 1 kânunun tarihinin manasını tebarüz ettirmektedirler.

Vreme gazetesi bilhassa şöyle yazmaktadır:

"Genç Yugoslavya bugün rüştünü tesit ediyor. Çünkü yirmi ya şına girmiştir. Bütün bir asır kasırgalara göğüs gererek yükselmiş ve kuvvetini tasdik ettirmiştir. Yu

(Sonu 3 üncü sayfada)

Muhittin Üstündağa Karar Tefhim Edildi

Eski Vali Saat 11 den Sonra Gelen Evrakı İmzalamadı

İstanbul valisi ve belediye reisi Muhittin Üstündağ hakkında yüksek tasdike iktiran olunan karar, tasdikten çıkmış ve dün vilâyete resmen tebliğ olunmuştur. Bu kararla beraber polis müdürü Salih Kılıç hakkındaki karar da gelmiştir. Muhittin Üstündağ hakkında gelen karar şudur.

"Görülen lüzuma binaen vali Muhittin Üstündağ vekâlet emrine alınarak valiliğe Manisa valisi Lûtfi Kırdarın tayini 29 - 11 - 938 tarihinde âlî tasdike iktiran et -

(Sonu 3 üncü sayfada)

Enver Paşanın *Ölümündeki Esrar*

Bugün Başladık
2nci Sayfamızda

ENVER PAŞANIN ÖLÜMÜNDEKİ ESRAR

Yeni Sabahın Tarihî Tefrikası : 1

Enver, Talât ve Nazım Paşalar Nasıl Kaçtı?

Gece Karanlıkta Esrarengiz Bir motör Boğazın Sularını Yarıyordu

Enver, Talât ve Nazım Paşalar gurup halinde

Tefrikamız hakkında birkaç söz

Umumî Harbin sonundaki kara günleri birçoklarımız çok iyi hatırlar.

Harp yıllarında memleketin mukadderatını ellerinde tutanlar, dört harp yılını takip eden mütareke felâketi gelip çat-

O günlerden sonra ne oldu?

Osmanlı imparatorluğunun başında uzun zaman bulunanların birer yabancı kurşuniyle son nefeslerini yine yabancı yurdlarda verdiklerini ajans haberleri arasında okuduk ve öğrendik.

Fakat memleketten kaçıp gittikten sonra ne yaptıklarını tamamen bilmiyoruz.

Son günlerde, bir zamanlar Osmanlı orduları başkumandan vekili olan Enver Paşa hakkında Alman muharrirlerinden "Kurt Okay„ ın bir eseri intişar etti.

Enver Paşanın küçüklüğünden itibaren iktidar mevkiine geçtiği güne ve nihayet Umumî Harbe ait hatıraları toplıyan bu kitaptan aldığımız parçalar Enver paşanın hayatının son günlerindeki bizce karanlık olan kısımları da aydınlatmaktadır.

Biz bu tefrikada Alman muharririn eserinden aldığımız kısımları naklederken o günleri yaşamış olanların hatıralarını anlatmakla söze başlıyoruz.

* * *

Enver Paşa İstanbuldan nasıl kaçtı idi ?

1918 yılı ikinciteşrinin üçüncü günü akşamı.

Kasvetli, fırtınalı, yağmurlu berbat bir hava.

İnsanı kışın vaktinden evvel gelmiş olduğuna inandıran soğuk bir gün doğrusu rüzgârı, iliklere işliyen ince bir yağmurla karışık etrafı allak bullak ediyor, her tarafı kasıp kavuruyor.

İstanbul halkı, dört sene süren kanlı ve çetin bir harbin doğurduğu yoksulluğun pençesi altında sefil ve perişan erkenden evlerine sığınmış. Ortalık henüz tamamile kararmadan sokaklar bomboş. Fırtınanın savruntuları karşısında şemsiyenin altına büzülerek iki. büklüm ilerilemeğe çalışan bir iki gölgeden başka caddelerde kimseler görülmüyor.

Osmanlı imparatorluğunun için den mağlûp çıktığı harp senelerinin mesuliyet yükünü omuzlarında taşıyan Talât Paşa kabinesi yerini İzzet Paşa kabinesine bırakarak çekilmiş. Eski Vükelâ kunaklarında muhafaza altına alınmış bir haldeler.

Bu meyanda Enver Paşanın Kuruçeşmedeki Sarayyavrusu yalısı da polis, jandarma ve kanun neferlerinden mürekkep bir kordon zenciri altında bulunuyordu.

Enver Paşanın Kuruçeşmedeki sarayının etrafını on gündenberi çeviren polisler ve askerî kanun neferleri vazifeye başladıkları ilk günler büyük bir vazifeseverlik göstermişlerdi. Lâkin Paşanın yalıdan hemen hemen hiç çıkmadığını görünce yavaş yavaş işi gevşetmişler ve son günlerde vazifelerini baştan savma bir angarya şeklinde görmeğe başlamışlardı. Onların fikrince Osmanlı orduları başkumandan vekili Enver Paşa hareketinin hesabını vermekten çekinip kaçacak bir adam olamazdı. Hele yalıdaki akağaların kendilerine çok iyi muamele etmeleri, kendilerine paşalarını tarassuda memur bir düşman değil bilâkis onu herhangi bir galeyane karşı koruyacak birer dost göziyle bakmaları memurların şüphelerini gidermiş, teyekkuzlarını körletmişti. Fakat ikinciteşrinin o üçüncü günü akşamı etraf kararınca memurlarda bir fevkalâdelik göze çarpıyordu. Onlar gündüzlerini bol bol esnemek, gecelerini de bol uyumak suretiyle geçiriyorlardı. Lâkin o akşam hiç birisi yatmayı hatırına bile getirmemişti. Hiç birisi uyumayor, herkes muayyen noktadaki vazifesi başında bulunuyordu. Acaba memurlar bir şeyden mi şüphelenmişlerdi?..

Hayır, mutad hilâfına bu uykuya küskünlüğün sebebi pek basitti: O akşam Enver Paşanın haremi Naciye Sultanın Kuruçeşmedeki sarayında âhenk vardı ve memurlar da sarayın pencerelerinden bol ışıkla beraber taşmakta olan ince sazın şakrak nağmelerini dinliyorlardı.

(Sonu var)

ŞEHİR HABERLERİ

Denizbankın Avrupaya Göndereceği Talebe

Denizbankın Ortaokul talebeleri arasında açtığı Avrupa imtihanında aşağıda isimleri yazılı namzetler kazanmıştır.

Fikret Erdilek, Osma nBoz - kuş, Yaşar Susu, Aziz Kaylan, Ta cettin Tüzün, Kemal Çitli, Nesimi Voskay, Arif Gürgül, Fatin Sir - man, Semih Aykoler, Naci Akçal, Murat Mardin, İhsan Kuran, Safaî İnal, Halûk Uluğ, Fuat Öz - men, Fikret Ekman, Muammer Sayrav, Hakkı Oral, Halûk He - kimci, Nazmi Gürel, Sami Yücel, Nejat Ataolçay, Seyfi Günduy, Hakkı Genan, Orhan Özkan, Celâl Erdel, Mahmut Ateş, Fahri Parmaksız, Ercement Erdilek, Hüseyin Tortop.

İmtihanda kazanan bu namzetler bir sene müddetle Deniz - bank atelyelerinde staj gördükten sonra Avrupaya gidecek olanlar seçilecektir.

MAHKEMELERDE

İhtiyar bir kadını çiğneyen şoförün mahkemesi

Fenerde Dörtyol ağzında Rebeka isminde ihtiyar bir Musevî kadınını çiğniyerek ölümüne sebep olduğu iddiasiyle tevkif edilen Keresteciler - Eyüp hattı otobüsleri şoförlerinden Fuat Tezelin muhakemesine dün asliye ikinci cezada bakılmıştır.

Dünkü celsede evvelâ davacı vekili, otobüs sahibi Hacı Hüseyinin de dahili dava edilmesini istemiş; bilâhara Fener komiseri Hasan Ali ile tüccar Bay Ali şahit olarak dinlenmişlerdir.

Bunlardan Bay Ali:

—Çok yağmurlu bir gündü. Mezkûr otobüs "Ayakapı„ cihetinden geliyordu. Arkamızdaki ihtiyar bir karşıya geçmek istedi. Fakat yarı yolda şaşaladı. Durakladı. Sonra geri döndü.

Bu esnada da karşısına çıkan otobüs, kendisini kurtarmak için direksiyonu sola kırdı. İşte bu esnada ihtiyar kadın sağa bir adım atmış olsa idi muhakkak hayatı kurtarılmış olacaktı!..„ demiştir.

Muhakeme gelmiyen bazı şahitlerin celbi için talik olunmuştur.

Komşusunu yaralıyan adam mahkûm oldu

Karagümrükte oturan Hasan isminde bir adam, bir ailenin kavgası neticesinde komşularından bayan Fatmayı bıçakla, 20 günde iyi olacak bir şekilde yaraladığından dolayı dördüncü asliye ceza muhakemesine verilmiştir.

Dün Hasan mezkûr muhakemede 3.5 ay hapse ve 30 lira tazminat vermeğe mahkûm edilmiştir.

Üç kâğıtla iskambil açarken..

Yaşova oğlu Kemal isminde bir adam dün Uzunçarşıda siyah, beyaz, kırmızı üç kâğıt iskambil üzerinde kumar olnarken cürmümeşhut halinde yakalanmış ve üçüncü sulh ceza muhakemesine verilmiştir .

KÜLTÜR İŞLERİ

Atatürk'ün ölümü üzerine yazılan şiirler

Maarif Vekâleti, bütün mektep talebelerinin ve muallimlerinin Atatürkün ölümü için yazdıkları yazıları toplayıp bir kitap halinde bastırmağa karar vermiştir.

Bunun için Vekâletten dün şehrimiz maarif müdürlüğüne bir tebliğ yapılmıştır.

Talebelerin şimdiye kadar gazetelerde ve mecmualarda bu mevzu üzerinde çıkan bütün eserleri toplattırılacaktır. Neşrolunmıyan eserlerin talebelerden ve muallimlerden alınması için bu tebliğ mekteplere bildirilmiştir.

Okuyucularımız Diyor ki:

Mesih paşa caddesine elektirik lâmbası isteniyor

Lâleli Mesihpaşa caddesinde oturan bir kariimiz yazıyor:

Bulunduğumuz mevki büyük bir cadde olmasına ve şehir plânında da ehemmiyeti tebarüz ettirilmiş bulunmasına rağmen cadde girilecek yerde bir tek elektrik lâmbası mevcut değildir. Bu caddenin biraz yukarısında bulunan Antalya apartmanının karşısındaki sokak başına da daha bundan bir ay kadar evvel bir lâmba konmuştur. Halbuki bu caddenin başında mevcut olan yıkık bir cami vardır ki asıl elektrik lâmbası konması icap eden bu kısmı geceleri her geçeni ürkütecek bir şekle koymaktadır. Antalya apartmanının her dairesinde mevcut olan bol elektrik ziyası esasen karşısındaki sokak başını aydınlatmağa kâfi gelirken lâmbanın geceleri zifiri bir karanlığa bürünen Mesihpaşa caddesinin başına konulmasındaki sebebi bir türlü anlıyamıyorum. Bununlâ birlikte bu mesele hakkında üç defadır yazıyorum, acaba bir kere daha yazmağa lüzum kalacak mı?.. ,

Yeni Sabah: Kariimizin bu mektubuna bir şey ilâvesine lüzum görmeden belediyemizin nazarı dikkatine vazediyoruz.

POLİSTE

BEŞ HIRSIZ

Dün şehrimizin muhtelif yerlerinde yakalandı

Emniyet müdürlüğü ikinci şube memurları dün şehrimizin üç muhtelif yerinde 5 hırsız yakalamışlar.

1 — Arnavutköyünde "Boshor palas„ otelinden kurşun çalan Kenan ve arkadaşı tutulmuştur.

2 — Beşiktaşta birçok evlere girerek palto vesaire çalan Hilmi ve arkadaşı Muzaffer yakalanmıştır.

3 — Mahmutpaşadan Eyübe götürülmek üzere bir taksinin arkasına bağlanan mantoluk iki büyük top kumaşı çalan sabıkalı Azizle arabacı Mahmut derdest edilmişlerdir.

Kısa Haberler

★ **Belediye inşaat müdürü istifa etti:** Belediye inşaat şubesi müdürü Sadettin istifa etmiştir.

★ **Gazi köprüsü motörleri reddedildi:** Gazi köprüsünün açılıp kapanma işlerinde çalışmak üzere getirilen romörkörlerin üç bin kilogram cer kuvvetini haiz olmaları lâzım iken yarı yarıya noksan olduğu görülmüş motörlerin reddine karar verilmiştir.

★ **Etler camekân içinde satılacak:** Kasapların etleri mutlaka camekânlar içinde bulundurmaları lâzımgeldiği halde buna riayet edilmediği anlaşılmıştır. İhmal edenlerin şiddetle cezalandırılmalarına karar verilmiştir.

★ **Cemiyetler kanunu:** Yeni cemiyetler kanunu cinsiyet üzerine cemiyet teşkilini menettiği veçhile mevcut bütün cemiyetlerin bir sene zarfında kendilerini yeni kanuna göre uydurmaları lâzımdır. Bu münasebetle spor klüpleri de bu cemiyetler kanununa göre hareket etmeleri lâzımgelmektedir. Yalnız yeni teşkil edilen bedenterbiyesi genel direktörlüğü tarafından idare edilecektir.

★ **Gedikli erbaşlar subay olabilecekler:** İhtiyat zabit ve memurlar kanununda yapılan son değişikliğe göre gedikli erbaşlar yedek subay olabileceklerdir.

★ **Halk için prevantoryom:** Halk için bir prevantoryom inşa edilmesine belediyece karar verilmiştir

Madam Atina Tahkikatı Tamamlandı

Randevuculuk ve döviz kaçakçılığından suçlu olarak mevkuf bulunan Madam Atina ve suç şeriki Madam Katine haklarında bir müddettenberi yapılmakta olan tahkikat dün tamamiyle ikmal edilmiştir.

Öğrendiğimize göre müddeiumumilik Madam Atinanın mevkuf ve Katinanın da gayri mevkuf olarak muhakeme edilmelerine karar vermiş ve her iki suçlunun ceza kanunun 436 ve 69 ve 526 ıncı maddelerine göre cezalandırılmalarını talep etmişti.

Evvelce de bildirdiğimiz üzere: Mahkemenin tevkif kararına itiraz eden suçluların bu itirazları tetkik edilmiş ve tahliye talebi yine reddolunmuştur.

DENİZLERDE

Liman binaları

Deniz ticaret müdürlüğü Mudanya, Bandırma, İzmit, Erdek ve Çanakkalede birer asrî liman dairesi yaptıracaktır. Bu dairelerin inşaatı bittikten sonra programlı bir tarzda memleketin bütün limanlarında asrî ve her türlü teknik teferruatı camî bulunan liman binaları yapılacaktır.

Karadenize yük seferleri

Denizbankın Karadeniz için tahsis ettiği koyun ve hayvan nakline mahsus vapurlar bu haftadan itibaren seferlere başlamıştır. Karadeniz vapuru bu hafta doğru Trabzona giderek ilk seferini yapmıştır.

Bu seferler şimdilik yalnız haftada bir gün olarak yapılacaktır. Karadeniz vapuru bugün yine doğru Trabzona giderek Bayburddan Trabzona getirilen 3000 koyunu İstanbula getirecektir. Degerek yolcuları ve gerek mal sahiplerini memnun ederek seferleri de kolaylaştırmıştır.

Erkek Döğen Kız!

Aksarayda Çakırağa mahallesinde Sineklibakkal çıkmazı 19 numarada oturan 13 yaşlarında Recep; ayni mahallede 13 numaralı evde oturan Hüseyin kızı Makbule tarafından dövüldüğünü idia etmiştir.

Suçlu kız yakalanmıştır.

İskeleden düştü ve yaralandı

Taksim Cumhuriyet caddesinde İstepan apartmanı kapıcısı Bilâl yamında oturan Ali Osman; dün Lamartin caddesinde Sadıkzadelerin inşaatında çalışırken birinci kattan yere düşerek yaralanmıştır.

Yaralı hemen Beyoğlu hastahanesine kaldırılmıştır.

Nâmık Kemal günü

Büyük edibimiz Namık Kemalin ölümü yıldönümünün bugüne tesadüf etmesi dolayısiyle Üniversite büyük edibi anmak gayesiyle bir toplantı yapmağa karar vermiştir.

Bu toplantı bugün saat 18.30 da üniversite konferans salonunda yapılacaktır.

Toplantı serbesttir. Herkes gelebilir.

TAKVİM

2 İlk Kânun 1938 CUMA

Hicrî: 10 Şevval 1357
Rumî: 19 Son teşrin 1354

Kasım: 25

Doğu saati : 7,06

Öğle : 12,03 — İkindi : 14,28
Akşam: 16,42 — Yatsı : 18,19
İmsak : 5,20

Hadise ve Adese

Adam Yetiştirmek

— 3 —

Şüphe yok ki insanların yetişmesi nebatların yetişmesi gibi değil ve yine hiç şüphesiz bunun mühim hususiyetleri var.

Ben bir nısıf asırdır duyarım ki: "Memlekette Kahtı rical var" derler. Ne tuhaf söz değil mi? asıl bunun garip ciheti bu sözleri tefevvüh edenler ricali devletten geçinir olanlardır.

Bunlardan çoğu hakkın rahmetine intikal etti. Sağ olanlar da köşelerinde büzdeklenmiş bulunuyor. Ne kadar isterdim ki bu zavallılar da sağ olsunlar, bugünleri görsünler, milletimin fıtrî istidadı ile nelere kadir olduğunu görsünler ve istihfafla yaptıkları hatanın, asil milletimde değil ve yine ne tarlada ve ne de tohumda değil kendi fasetalı gözlerinde olduğunu anlasınlar ve bunu anladıktan sonra gözlerini yumsunlar, ebedî uykularına dalsınlar. O günlere yetişenlerimiz bilirler ki bizde Avrupaya talebe gönderiş, rahmetli hocam Emrullah efenlinin Maarif Nezaretine gelmesinden sonra başlar yahut bu usule germi verilir.

Kendisi Darulfünunda Terbiye-Ahlâk kürsüsünde iken bu husu - su, biz talebesiyle münakaşa etmişti. Henüz hayatta olan arkadaşlarım hatırlarlarki o: "nurlu genç dimağlar ancak memlekete Avrupanın ilmini, harsini getirebilir.„ derdi. Biz ise diyorduk ki: " Hayır, sıkı bir muhit içinde terbiye almış bir genç çok serbest bir muhite birden atılınca şaşırır, iyilikleri kadar fenalıkları da fotoğrafiye edebilir ve bunlar avdetten sonra güç yola gelir. Esasen ikmâli tahsil için gönderilmek istenen bu gençler henüz idadi mezunu bulunduklarına, yüksek tahsil görmediklerine göre gayedeki vasfı da haiz değillerdir.„

Fakat rahmetli, Maarif ıslâhatında tuba ağacını tersine dikdiği gibi zaman da bu hatayı isbat etti. Bir küçük misal: o vakit oturduğum Kumkapı semtinde, abdestinde namazında bir hacı baba ailesinin, Vefa idadisini henüz bitirmiş bir torunu vardı. Henüz tüysüz olan bu çocuk müsabakaya girdi, kazandı ve kendisini yolcu ettik, ilk senesinde uslu oturduğunu öğreniyorduk ve bu müddet zarfında büyük baba hayatta, baba yüksek maaşlı bir memur olduğundan diyarı küfrü dalalde "sıkıntı çekmesin„ diye devletin verdiği tahsisatı ekliyorlardı. İkinci sene evvelâ büyük sonra küçük baba öldü. Ve bittabi gelir azaldı. Birinci senede memnuniyet haberi veren mektupları giderek sıkıntılı vaziyetleri hikâye ediyordu. Ve birgün"şeref ve haysiyetinin tehlikede bulunduğu" haberiyle benden altı napolyon istedi. Ben o vakit Emirgân rüştiyesinde 160 kuruşluk bir hoca olmam ve gelirim ancak bana kâfi bulunmasına rağmen bu istediğini derhal gönderdim. Fakat giderek mektubunu seyretti. İşittiklerime göre de bu kabil acıklı haberlerle benim gibi bir çoklarına borçlanmıştı ve artık kimseye bir şey yazmıyordu. Meğer avdet etmiş, mecburî hizmetini yakın bir vilâyet idadisinde ifaya memur edilmiş ve buradaki idarî hizmetinde mühim bir zimmet yapmış, oradan çekilmiş; bir gün kendisine Ankarada rast geldim. Çok para getiren bir müessesenin sahibi idi, çok kazanıyor, ve bir haftalık kazancını bir gecede yiyormuş. Beni görmek istememesine rağmen gördü, hesabı hatırladı, itizar etti! Nihayet o müessese de kapanmış, bilmem şimdi nerelerde? her halde o parayı hâlâ ödiyemedi!

Yine beraber giden böyle tüysüz çocuklar vardı ki Parisin apaş kahvelerinde kuvvetli bir ayyaş oldular ve hâlâ durmadan içiyorlar!

İşte, bu kadar samîmî emeller karşısında kötü seçiş neticesi olarak bunlar, yurt için - en hafif tabiriyle - birer uzvı sakıt olmuşlardı!

Cumhuriyet devrinde ise Maarif erkânı münavebe ve vafir tahsisatla talebe müfettişi olarak gö-

SON HABERLER

İtalyanın yeni Emelleri

(Baştarafı 1 inci sayfamızda)

lehinde yapılan cemî ve tezahürat tan sonra reis, mebusan meclisinin celsesini tatil etmiş ve B. Mussolini, hararetli ve sürekli alkışlar arasında içtima salonunu terkeylemiştir. Birçok nazırlar ve mebuslar müteakiben Venedik meydanına giderek B. Mussoliniyi yeniden alkışlamışlardır.

Gecenin geç satlerine kadar, birçok tezahürcüler şehir sokaklarında dolaşmışlar ve yeni olarak meydana çıkan aşağıdaki talebi mütemadi surette tekrarlamışlar - dır:

"Korsikayı ve Tunusu isteriz.,,

Şurasını da tebarüz ettirmek lâzımgelir ki, İtalyanın Akdenizdeki emelleri lehindeki bu tezahürler, mebusan meclisinin zabıtlarına da kaydedilmiş bulunmakta dır. Filhakika mebusan meclisi top rantısının zabıtlarının sonunda aşağıdaki cümle de vardır:

"Mebuslar ayağa kalkmışlar, Tunus, Tunus,, diye bağırarak Duçeyi şiddetle alkışlamışlardır. ,,

Diğer taraftan, çarşamba sa - bahındanberi, Faşist teşekkülleri de, parti mensuplarını, parlâmento dağılırken ve bilâhara Venedik meydanında tezahürlerde ayni tarzda bağırmağa teşvik eden şifa hî tamimler yapmışlardır.

Halkın Tezahüratı

Roma, 1 (A,.A.) — Meclisin tekrar açılışı münasebetiyle kont Ciano tarafından söylenecek nutku nakleden oparlörleri dinlemek üzere halk, parlâmentonun önüne ve etrafına ve Romanın sokakla - rına ve meydanlarına yayılmıştı.

Nutuk bittiği zaman halk Venedik meydanına giderek Mussoliniyi selâmlamıştır. "Duçe,, nida lariyle davet edilen Mussolini, üç defa balkonda görünerek şiddetle alkışlanmıştır.

İngilterede Akisler

Londra, 1 (A.A.) — Kont Cianonun İtalyan meclisinde söyle - diği nutuk, İngilterede geniş akisler uyandırmıştır.

İtalyan hariciye nazırının, son beynelmilel buhran esnasında sulhü kurtarmak için Çemberlain tarafından sarfedilen asilâne ve cesurane gayretlerden bahsetmesi ve İngiliz - İtalyan itilâfının ehemmiyetini tebarüz ettirmesi takdirle karşılanmıştır.

Evening Nevs diyor ki:

"Cianonun nutkundan eylül buhranında sulhü hakikaten kurtaran adamın Mussolini olduğu anlaşılıyor.,,

Yeni Avukatlık Kanunu

(Baştarafı 1 inci sayfamızda)

İşte şimdi baromuz evvelâ bu işlerle meşguldür.

İkinci işimiz de "Ücret tarifesi,, meselesidir. Ve yeni "Ücret tarifesi,, nin tesbit ve tanzimine baro meclisince başlanılmıştır.

Kayıtların yenilenmesini müteakip; avukatlar heyeti umumiyesi toplantıya çağrılacak ve yeni reislerle, disiplin meclisi azaları intihap olunacaktır.

Bu intihap yapılıncaya kadar, eski "inzibat meclisi,, kanunun disiplin meclisine verdiği vazifeleri ifa edecektir.

Kanunun emirlerinden biri de staj meselesidir:

Avukat namzetleri bir sene bir avukat nezdinde ve ayrıca bir sene de mahkemede staj yapmağa mecbur tutulmuşlardır.

Büyük Millet Meclisinde bu staj müzakeresi yapılırken ileri sürülen bir teklif üzerine, stajın önce mahkemede yapılabilmesine Adliye Vekâletinin müsaade edebileceği kaydı da konulmuştur.

Bunun için; bize müracaat eden avukatlar stajlarını kanun hükümleri dairesinde yapacaklardır.

"Yeni Levha,, ya kaydedilecek olanları soruyorsunuz.

Eski barodaki avukatlardan ölenler veya, devlet hizmeti kabul edenlerle lâzımgelen evsafı haiz olmıyan varsa bunlar kaydedilmiyeceklerdir.

Yeni ücret tarifesini pek yakın da tesbit ile vekâlete gönderece - ğiz. Adliye Vekâleti tensip ettiği takdirde bu tarife hemen tatbik olunacaktır.,,

Dün şehrimizde olduğu gibi diğer mıntakalarda da tekmil barolar lâğvedilmiş ve bunların yerine tesis olunan yeni barolar faaliyete geçmişlerdir.

Öğrendiğimize göre, tekmil Trakyada, Edirne merkez olmak üzere yalnız bir baro bırakılmıştır. Trakyanın muhtelif şehirlerindeki tekmil avukatlar, bu baroya raptolunmuşlardır.

derildi, böylece bir mürakabe tesis edildi ve nihayet seçim sırasında Olğunluklar nazara alındı, gidenlerin hareketleri kontrola tâbi tutuldu. Eğer işler iyi yapılırsa, yapılıyorsa neticede kârlıyız demektir. Fakat asıl iş: geldikten sonra, aldıkları hizmetlerde, gördükleri lüzum ve ihtiyaçları Avrupaî bir gözle tatbik ederken istihfafkâr aykırılıklar yapmıyor ve buna imkân vermiyorlarsa hesap lehimizedir.

Mahaza, mektep sıralarında karşı karşıya arkadaşlık yaptığım çok kıymetli gençlere sahip olduğumuzu da biliyorum.

Benim kanaatım: Her devrede seçime ehemmiyet vermek lâzım olduğu kadar aslî, bu üç unsura kıymet ve ehemmiyet vermekle adam yetiştirebilir ve ancak böyle yetişkin gençliğe memleketi emanet edebiliriz..

İ. Münir ACAR

Muhittin Üstündağa Karar Tefhim Edildi

(Baştarafı 1 inci sayfamızda)

miştir.

İnfikâk ve mübaşeret tarihlerinin bildirilmesi.

R. Saydam

Vekâletten gelen bu tebliğ Muhittin Üstündağa dün saat 11 de vilâyette bildirilmiştir. Muhittin Üstündağ dün öğleden sonra belediyeye gelmiş fakat sadece hususî işleriyle meşgul olmuştur.

Muhittin Üstündağ eshabı mesalihin evrakını imzalamamıştır.

Gelenlere:

" —Ben artık vali değilim, imza edemem.,, demiştir.

Muhittin Üstündağın valilik den alınmasiyle ona bağlı bulunan belediye reisliği ve Parti başkanlığı da uhtesinden infikâk etmiştir. Bu makamlar dün saat 11 den itibaren muavinlikler tarafından idare edilmeğe başlanmıştır.

Yeni valimiz Lûtfi Kırdar vekâletin çağırması üzerine Ankaraya gitmişti. Valinin orada vekâletin emirlerini aldığı anlaşılmaktadır.

Lûtfi Kırdar, Ankaradan cumartesi günü akşamı hareket edecektir. Binaenaleyh kendisi buraya ancak pazar günü sabahı gelecektir.

Polis müdürü Salih Kılıç hakkında yüksek tasdike iktiran eden karar da dün vilâyete gelmiş ve kendisine tebliğ olunmuştur. Gelen karar şudur:

"Dahiliye Vekâleti vilâyetler idaresi umum müdürlüğünden:

Emniyet müdürü Salih Kılıcın Çorum valiliğine tayini 29-11-938 tarihinde âlî tasdike iktiran etmiştir.

Tebliği ile ayrıldığı tarihin bildirilmesi.,,

Dahiliye Vekili
R. Saydam

Yeni Çek Cümhur Reisi Kimdir?

Dr. Emil Haşa Kimdi? Nasıl Yetişti? Tercümei Hali

Dr. Emil Haşa Çalışma Odasında

İdarî kaza yüksek divanı birinci reisi olan Dr. Emil Haşa 12 temuz 1872 de Trove Svini'de doğmuştur. Bidayette baroya kaydolmuş, fakat bir müddet sonra Bohemya vilâyet komitesine girmiş ve o zamandanberi münhasıran hukuk idarî meseleleriyle meşgul olmuştur. Bohemya vilâyet komitesi redoktörleri o devirlerde, idarî kaza ile meşgul olan hukukçular arasında mümtaz bir mevki alıyorlardı. İçlerinden birçoğu - ve bu arada Haşa - kalemleriyle de hukuka bu sahada temayüz ediyorlardı. Nazarî ve amelî yüksek vasıfları dolayısiyle, Haşa, bilâhara Avusturya idarî kaza divanına tayin edilerek, 1918 ihtilâline kadar orada kaldı. Yeni Çekoslovak devletinde, Dr. Pontucek ile beraber idarî kaza yüksek divanını tanzim etti. Pontuekin ölümünde, divanın birinci reisi oldu. Bu yüksek makamda, hem idareci olarak ve hem de hukuku âmme sahasında semereli ve yorulma bilmez bir faaliyet ve mesai sarfetti. Herkes Çekoslovak idarî divanının jürspurdansının bulunduğu yüksek seviyenin bilhassa Dr. Haşa nın sayesinde olduğunu bilir. Haşa, hukuk sahasında Çekoslovak yazıcılarının en tanınmışları arasında bulunuyor. İlmî kıymetine hürmet ederek, ilim ve sanat akademisi bu değerli şahsiyeti arasına aldı. Son zamanlarda profesör, Hötzel, Lastovka, Meyr ve Dr. Havelka ile müştereken muazzam bir hukuku âmme diksiyoneri tahririne başlamıştı. Bu eserin şimdiye kadar ilk iki cildi neşredilmişti. Haşa daha birçok eserler yazmış ve ezcümle idarî mahkemeler üzerine bir etüd neşretmiştir.

Yalnız hukukî bilgisi değil, ayni zamanda hukuka karşı duyduğu samimî ve ciddî sevgi, bu yüksek şahsiyeti, mühim ve müşkül bir devirde, yeni Çekoslovakyada yüksek mevkiler ihraz etmesini zarurî kılıyordu.

Yugoslav Birliğinin 20 nci Yıldönümü

(Baştarafı 1 inci sayfamızda)

goslavya, hayal sahasından çıkmıştır. Diplomatların vücude getirdiği bir eser de değildir. Bugün büyük şövalye krala: "rahat uyu,, Yugoslavya büyüktür.,, sözlerini söyliyebiliriz.,,

1918 İnkılâbı

Bugün Yugoslav birliği teessüs edeli 20 sene oluyor. Bütün Yugoslavların, yani Sırpların, Hırvatların ve Slovenlerin asker ve siyasî sahadaki gayret ve faaliyetlerinin semeresi olan bu ittihat, son yirmi senelik müşterek hayatın sağlamlaştığı bir abide olmuştur.

Kuvvetli bir Yugoslav devletinin vücuda gelmesini istemiyen fena niyetli entrika ve teşebbüsler Sırpların, Hırvatların ve Slovenlerin beraber yaşamak hususundaki sarsılmaz iradesi ve millî hissi karşısında kırılmış ve daima kırılacaktır.

Yugoslav millî ittihadı yalnız, Sırp, Karadağları ve Yugoslav gönüllülerini umumî harp mücadelelerine atmakla kalmamış ayni zamanda harpten evvelki nesilleri de harekete geçirmiştir. Umumî harp imtidadınca gerek Avusturya hâkimiyeti altında bulunan Sırp, Hırvat ve Slovenler ve gerekse, Sırbistan ve Karadağ Sırpları arasında Yugoslav millî ittihadını tahakkuk ettirmek hususunu tezahür ettiren birçok kimseler çıkmıştır.

Sırp hükûmeti 7 kânunuevvel 1914 tarihinde mebusan meclisine "Harbin ayni zamanda zülüm altında bulunan bütün kardeşlerinin Sırpların, Hırvatların ve Slovenlerin halâs ve birleşmesi için bir mücadele,, olduğunu söyliyen resmî bir beyanname tevdi etmişti.

Avusturya - Macaristandan firar eden tanınmış Hırvatlardan müteşekkil — Roma Hırvat komitesi ayni mealde bir beyaname vücuda getirmişti. Yine bunları, bir leşik Amerikanın muhtelif şehirlerinde teşekkül eden Hırvat teşekküllerinin mümasil beyannameleri takip etmişti.

6 Mayıs 1915 te Niş şehrinde, "Sırpların, Hırvatların ve Slovenlerin mutlak ve değişmez birliği - ni,, teyit eden bir kongre toplanmıştır.

Bu sıralarda, başında A. Trumbiç bulunan Yugoslav komitesi teşekkül etmiştir. Bu komite, Fransa ve İngiltere hükûmetlerine Avusturya - Macaristan hâkimiyeti altındaki Yugoslav halkının müşkül vaziyetinden bahseden bir muhtıra vermiştir.

Avusturya - Macaristan hâkimiyeti altında bulunan Yugoslavlar bu şekilde harekette bulunamaz, beyannameler neşredemezlerdi. Zira millî hislerini izhara teşebbüs eden birçok milliyetperverler hapse atılmıştı.

20 temmuz 1917 ehemmiyetli bir tarihtir. Bu tarihte, Sırp hükûmeti ile Yugoslav komitesinin anlaşması neticesi korfu beyannamesi yapılmıştır. Bu beyanname, parlâmento rejimine istinat eden ve başında Karayorjiyeviç ailesinden bulunacak olan bir Sırp, Hırvat, Sloven olarak krallığının, müstakil bir devlet olarak teessüsünü mevzubahsediyordu.

Korfu beyannamesinin koyduğu bu esas, 14 ağustos 1917 de, Karadağ komitesi tarafından da kabul ve tasdik edildi.

1917 mart ayı iptidasında Zağrepte hapiste bulunan bütün Yugoslav siyaset adamlarının ve Yugoslav sosyalistlerinin bulunduğu bir toplantı yapıldı. Burada millî birliğin tahakkuku hususunda bütün millî kuvveterin temerküzünü tacil kararı alındı. Bu toplantı, Avusturya - Macaristan hâkimiyeti altında bulunan şehirde yapıldığından daha fazla bir şey söylenemezdi. Zaten bu beyanname menedildi. Bu toplantıda ayni zamanda, Korfu beyannamesi esas tutularak millî kuvvetleri teşkil edecek teşekküller, millî meclisler vücuda getirilmesi de karar altına alınmıştı. Bu millî meclisler, Dalmaçyada Hırvat sahilinde; Slovenide, İstri ve Bosna Hersekte teşkil edildi. Faal bir propaganda gençliği, zabitleri ve denizcileri işlemeğ başlamıştı. Bütün gazeteler bilâ istisna sarih bir surette Yugoslav hareketini benimsemişlerdi.

14 eylûl 1918 de Avusturya - Macaristan hükûmeti müttefik ve bitaraf devlet hükûmetlerini sulh akdi hususundaki müzakerelere girişmek için davet ettiği zaman, Yugoslav millî teşekküllerinin mümessilleri, Avusturya - Macaristan hükûmetinin ancak monarjinin Alman ve Macar unsurları hakkında söz söylemeğe salâhiyeti olduğunu ve Sırp, Hırvat ve Slovenlerin, halk tarafından müntahip, kendi mümessillerinin sulh müzakeratına iştirak etmesini istediklerini ileri sürdüler.

Ertesi gün başında eski vali Mihanoviçin bulunduğu yeni bir hükûmet kuruldu. slovenide, 31 teşrinievvelde de millî bir hükûmet vücude getirildi.

1 Teşrinisanide Bosna Hersekte başında A. Solo ve Dalmaçyada İvan Krsteljin riyaseti altında bir hükûmet teşkil edildi.

Yeni hükûmetler büyük müşkülât karşısında kaldılar. Bolşevik tehlikesi tehdit verici bir hal almıştı. Diğer taraftan İtalyan kuvvetleri, bidayette, Sloveni, İstri ve Dalmaçyayı, bilâhare Rijekayı işğal etmişlerdi.

Gündengüne tehditkâr bir vaziyet alan bu müşkülât karşısında Yugoslavlar da Belgrad ve Zgrebdeki iki hükûmet yerine, bir idare birliği yani tek bir hükûmet kurmak arzusu ortaya çıktı.

Bu umumî arzuya tercüman olarak 24 Teşrinisânide Zağreb millî meclisi adlı Avrupa - Macaristan arazisi üzerinde yaşıyan Sırp, Hırvat ve Slovenlerle, Sırbistan ve Karadağın bir devlet olarak itimadını ilân etmeğe karar verdi.

25 Teşrinisânide 28 âzâdan müteşekkil bir heyet, bu devletin müstakbel organizasiyonu hususunda anlaşmak üzere Zağrebe gitti. Sırp hükûmetinin mümessilleri ile vaki konuşmalardan sonra 1 Kânunuevvelde bütün Sırp, Hırvat ve Slovenlerin itimadını ilân etti.

Ogün akşam saat 8 buçukta Zagrep millî meclisi heyeti Naip Prens Aleksandr tarafından kabul edildi. Naip Prensin yanında S. Protic, Y. Yovanoviç, M. Nicic ve Voyvod Misic bulunuyordu.

Heyet Aleksandırı coşkun tezahüratla alkışlamış ve sonra A. Povelic, Yugoslav birliği tarihinde büyük bir yer tutan bir nutuk söylemiştir. Buna karşı da Naip Prens Aleksandr cevap vererek Yugoslavya birliğini tahakkuk ettirmek için hazır ve hemfikir olduğunu söyledikten sonra şunları tebarüz ettirmişti.

"— Milletimizin sonuna kadar müttehit ve kuvvetli kalacağı ve yeni yaşayış tarzına alnı yüksek kendini bekliyen büyüklük ve refaha lâyık olarak, yaşıyacağından ümidim vardır. Sizden, muhterem mümessillerinden, hür ve müttehit Yugoslavyamızın aziz kardeşlerime sözlerimi ve selâmlarımı iblağ etmenizi rica ederim.,.

3 Kânunuevvelde, Millî Meclis riyaseti, Belgradda, Yugoslav birliğinin ilânı hakkında bir tebliğ neşretti. Bu tebliğde Sırp, Hırvat ve Sloven devletinde Millî Meclisin artık salâhiyetlerinin nihayet bulduğu ve 1 Kânunuevvel tarihiyle, Sırp, Hırvat ve Sloven halkının S. A. Prens Aleksandrın niyabeti altında müttehit bir devlet kurduğu bildiriliyordu.

Cumhurreisimiz İsmet ınönü

(Baştarafı 1 inci sayfamızda)

tons, Polonya Cumhurreisi ekselâns İznacy Mascicki, Rumanya kralı majeste Karol, majeste Gustav İsveç kralı, Suriye cumhurreisi Hasan Attaşi, Saoudi Arabistan kralı majeste Abdülâziz, Çekoslovakya başvekili ekselans general Syroy, Altes emir Abdullah, Sovyet sosyalist cumhuriyetleri birliği icra konseyi reisi ekselâns Kalenin, Yemen imamı imam Yahya, Yugoslavya naibi Paul.

Cumhurreisimiz aldığı samimî telgraflara ayni suretle mukabelede bulunmuşlardır.

Atatürkün Şahsiyetleri

(Baştarafı 1 inci sayfamızda)

Kemalin askerleri kuvvetlendikçe, onun bayrağı altına koşuşan Türkler ziyadeleşti.

Umumiyetle diktatörler bir şeref ve haysiyet ve blöf siyaseti takip etmeğe mecburiyet hissettiklerinden felâkete mahkûmdurlar, daha idaresinin başlangıcından imparatorluğun eski Arap kıtalarına bütün iddialardan vazgeçtiğini yalnız Mustafa Kemal kuvvetle ilân etti, bu sözünde durması da çok iyi oldu. Mustafa Kemal ile Bingazi araplarına dair konuşmalarım, o zamanki çok dikkati calip psikolojik hatıralarımdandır.. İstanbulda fevkalâde komiser sıfatiyle, Bursaya iltica edip Trablusa avdetine intizar eden senevî reisi ile müzakerede idim, bu reise, İtalya hâkimiyetini sadıkane kabul ederse geniş mikyasta bir istiklâl ümit edebileceğini söyledim. Ahmedüssünusi İtalya hâkimiyetini kabul ediyordu. Bu adamın ihvanlığının İslâm âleminde çok kuvvetli olmasından Mustafa Kemalin yoluma engeller koymamasından emin olmak istiyordum Mustafa Kemal cevap verdi:

"İstediğinizi yapınız. Müzakerelerinizin muvaffak olmasından çok memnunum. Artık Arap sözünü işitmek istemiyorum. İnhitatımızın sebeplerinden biri de Araplar üzerinde Türk hâkimiyetinin idamesidir.,,

Osmanlı imparatorluğu, elindeki islâm hilâfeti ile, uzun zaman tarihî bir hata olan bir cihan siyaseti takip etmek iddiasında bulundu. Türkiyede kendi evinin âmiri olmağa ve öyle kalmağa karar vermiş olan Mustafa Kemal, memleketin tam istiklâlini temin etmeğe en iyi yolun bundan sonra hudutlarının dışındaki entrikalara karışmamak olduğunu anlamıştı. Bazı Avrupalı devlet reislerinin daha henüz idrak etmedikleri, toprak kazançlarının her zaman bir fayda olmadığını, fazla olarak bu topraklardan bazısının zaman geçtikçe bir devlete felâket getireceğini **fatih milletin bu torununun kavrayışı** onda büyük bir meziyet idi.

Kemal Atatürkün diktatörlüğü ile öteki harb ertesi diktatörlükler arasındaki derin farkı göstermekle yarıyabilecek zahirî bir menkibevardır. Türkler bir demokrasinin bütün zahirî şekillerini hiç noksansız idame eden Mustafa Kemale minnettardırlar.. Uzun müddet şarkta hattâ Abdülhamidin - bütün kuvveti elinde toplamış olan bu padişahın - zamanında bulunmuş olanlar, adamın adama müsavatının Türk karakterinin esas vasıflarından olduğunu bilirler. **Sadrazam Ferit paşanın 1909 da Kasımpaşadaki bahçesinin sedirinde bana anlattığı,** padişaha müracaat için İstanbuldaki Tokpapı sarayına gelen Konyalı bir köylü hikâyesi bugünkü gibi hatırımdadır. Padişahın vezirleriyle beraber oturduğu divana giren bu basit köylü: "Hanginiz Hünkâr,, sualini sormuş.

Türkler - hattâ aralarındaki en ziyade ferdiyet ve terakki taraftarları - Kemal Atatürkün diktatörlüğünün gayesinin, yeni bir hayata yükselttiği bir millette bir şark mükellefiyeti tehlikesini ebediyen ortadan kaldırmak olduğuna Asyalıların hepsinde mevcut fıtrî bir his ile emindirler. Bu garbî Avrupada bir tezat (paradox) gibi olsabile de, bosfor kıyılarında böyle değildir.

Son defa kendisini gördüğüm zaman bana şunu söyledi:

" Diktatörlüğümün, Türkiyede yeni bir diktatörlüğe yolu kapamaktan başka gayesi yoktur.,, Milletlerin salâhlarını kendileri çalışıp vücude getirecekleri lüzumuna kani olduğumdan, Mustafa Kemalin ağzından çıkan kelimelerin katiyen sırf bir zarafet olmayıp, **ne söylediyse düşündüğünün ve arzu ettiğinin tamamiyle hakikî ifadesi olduğu fikrindeyim.**

TİLKİ DİYORKİ

SAADET

Vaktiyle ediplik damarım - min gayri haddin - kabardığı bir za - manda şöyle bir hikmet savurmuş tum: "Elemler var ki ümitlerle, saadetler var ki endişelerle doludur.,,

Saadet.. Bu; zamana, muhite, vaziyete, karaktere, seviyeye ve hele şahsa göre tamamen değişen, büsbütün başka bir kıymet ve mahiyet alan bir mefhumdur.

Sırasına göre maaşına beş yüz kuruş zam yapılan bir memur veya müstahdem mesut olabilir; her günkü kazancından yirmi beş kuruş fazla kazanan ayak satıcısı mesut olabilir; babasından on kuruş harçlık koparan çocuk mesut olabilir...

Dersini iyi öğrenip hocasından aferin alan mektep talebesi mesut olabilir; ağız tadiyle bir ye - mek pişirdiği için kocası tarafın - dan yanağı okşanan ev kadını me sut olabilir; Maçta tek sayı ile ga lip gelen spor takımına mensup delikanlı mesut olabilir; sevgili - sinden aşk mektubu alan genç mesut olabilir; âmirinden takdir gö ren işçi mesut olabilir...

Fakat, bilfarz elli bin lira kazanç ümit ettiği bir işten ancak on bin lira çıkaran iş adamı mesut olamaz.

Saadet, çok nisbî bir şeydir. Onu elde etmek için evvelâ mesut ol mayı arzu etmek lâzımdır. Her şeyi fenaya yoranlar, her hâdiseden meşum bir netice çıkaranlar, u fak bir aksiliği talihlerinin tahaddüsüne delil addedenler hiç bir zaman mesut olamazlar.

Saadet de hürriyet gibidir: Verilmez, alınır. Eğer siz saadeti kendi üstünüze mal etmek iste - mezseniz o sizin semtinize bile uğ ramaz.

Hâdiseleri gayet tabiî görünüz. Her şeyi kendi isteğinize göre değil, mantıkî düşüncelerinize göre tahlil ediniz. O zaman göreceksiniz ki kapkaranlık gördüğünüz. talihsizliğinizin masum bir neticesi addettiğiniz vaziyetler hayatın önüne geçilmez tecellilerinden başka bir şey değildir.

TİLKİ

İKTİSAT İŞLERİ

Hububat fiatları yükseldi

Piyasadaki pamuk satışlarına dün de hararetle devam edilmiş - tir. İtalyaya külliyetli miktarda pamuk ihraç edilmiştir. Hububat fiyatları da az mal gelmekte ol - duğundan yirmişer para yüksel - miştir.

Yeni nev'ide kadın çorapları yapılacak

Son zamanlarda piyasaya çıka rılan ince çorapların dayanıksız - lığı sebebiyle yapılmakta olan mü tevali şikâyetlerden sonra çorap fabrikatörleri daha kalın ve da - yanıklı kadın çorapları yapmağa karar vererek çorap makinelerinde tadilât yapmağa başlamışlar - dır. Yeni nevi çoraplar yakında piyasaya çıkarılacaktır.

Bundan başka son zamanlarda piyasaya Avrupadan halis ipek - ten şanjanlı çoraplar getirilmektedir. İthalât tacirleri halis ipek çorapların sun'î ipeklere nazaran ya rıyarıya hafif olması yüzünden gümrük resminden istifade ederek piyasaya nisbeten ucuza mal etmektedirler. Bu cins çoraplar da halk arasında rağbet bulmaktadır.

Sıvasın En İhtiyar kadını

Sivas, (Hususî) — Sivasa bağlı şirin ve güzel Gülünnün bugün 120 yıl yaşamış gün görmüş ihtiyar bir bayan vardır. Hatice yazıcı bu kasabanın Karatepe mahallesinde oturur. Hâlen dinç bir sihhate malik ve mükemmel ev işlerini idare etmektedir. Henüz yılların uzayan günleri onun saçlarına bir ak düşürmemiştir. Yemesi ve iç - mesi çok iyidir. Bir oğlu bir kızı, 57 torunu vardır. Hatice Yazıcı halen gençlik.. halen dinçlik icerisindedir

Ne. Na.

DENİZ ORTASINDA ÖLÜMÜ YENEN ADAMLAR

Röportajı yapan: *RIZA LEBİP ASAL*

Üzerimize Gelen Cisim!

"Meğer Bu, Tahtelbahirden Atılan Bir Torpilmiş. Bu Tehlikeden Kurtuluşumuz Mucizeden Başka Birşey Değildi.,,

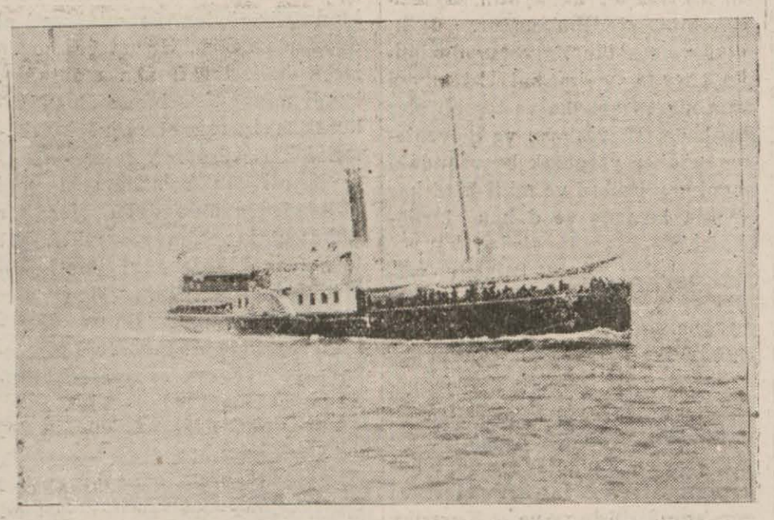

Şirketin 39 Numaralı vapuru

— 20 —

74 Üsküdar seferinden köprü iskelesine gelince kadar Hayri Günur kaptan başından geçenlere dair bir kelime söylememişti. İskeleye yanaşıp yolcuları çıkardıktan sonra yine karşılıklı oturduk.

Kaptan anlatmağa başladı:

— Size şimdi 39 numara ile başımızdan geçen vakayı da anlatayım. Harbi umumî başladıktan bir müddet sonra Kadıköyünden aldığımız askerlerle Çanakkaleye doğru refakatimizde birkaç vapur olduğu halde hareket ettik. İşte bu seferimizde Boğazdan içeri girmiye muvaffak olan tahtelbahir ilk torpilini bizim 39 numaraya attı. Biz asker yüklü olarak Gelibolu sahilerine yaklaşmıştık. Rotamız üzerinde herhangi bir tehlikeye karşı kıyı tarafımızdan ziyade deniz tarafımızı kolluyorduk. Halbuki tahtelbahir kıyı tatarafımızdan sahilin derin sularına gömülüp bizi güzelce tarassut ediyormuş. İstediği mesafe dahiline girmdiğimiz zaman da torpili ni ayarlamış ve hedef 39 numaranın makine dairesi deyip torpili üzerimize savurmuş. 27 numaralı araba vapurunda bulunan tayfa Kadri o esnada 39 da vardiya bek liyordu. Birdenbire Kadrinin çığlığa benzer bir sesle bağırdığını işittim. Kadri sahilden büyük bir süratle üzerimize doğru gelmekte olan bir cismi işaretle bağırıp duruyordu. Onun bu bağrışması üzerine 39 da bulunan askerlerin ekserisi merakla bir anda vapurun sancak tarafına birikti. Ben derhal telgrafa yapışıp manevra yapmak istedimse de teşebbüsümün faydasızlığından emin bulunuyor ve ölümü muhakkak görüyordum. Fakat bu bir an içinde harikulâde bir talie maruz kaldık Geminin sancak tarafına biriken askerler yüzünden 39 sancak istikametinde yattı ve bu sayede su kesimi azalarak torpil geminin altından bilâ hasar geçip gitti. Bu suretle bu müthiş tehlikeden kurtulduk. Düşman Geliboluyu ve taşıdığımız askeri çıkaracağımız Kilya iskelesini ateş altına aldığı için 39 daki askeri karaya çıkarmak ta bir tehlike teşkil ediyordu. Düşünüp taşındım. Nihayet Kilyaya yakın bir mesafede Akbaş koyunu ihraç ameliyesine müsait gördüm. Burası küçük bir koydu. İskelesi olmadığı için vapuru yavaş yavaş sahile yasladım ve orada bulduğum iki şalopeyi köprü yaparak askeri buraya çıkarmıya başladım. Benim Akbaşa yanaştığımı gören diğer asker yüklü gemiler de üzerime gelip yanaşara kaskerleri karaya çıkardılar. Bu suretle Çanakkale harbinde ihraç ameliyemizde büyük bir rolü olan Akbaş iskelesini ben tesis etmiş oluyordum.

Çanakkalede birçok tehlikeler atlattık. Bunlardan biri de bir gece nakliyatı esnasında şirketin 40 numaralı vapuru ile bizim 39 yanyana denilecek kadar yakın olarak Çanakkaleye gidiyorduk.

Yumurta adaları açıklarında birdenbire suyun yüzüne çıkan bir tahtelbahir gördük. Her iki vapur da derhal manevra yapa - rak rotamızı değiştirdik. Fakat bu tedbirimize rağmen şirkiten 40 numaralı vapuru tahtelbahirin attığı torpile hedef olmaktan kurtulamadı. Bize pek yakın bir mesafede 40 numaraya isabet eden torpil gemiyi bir anda parça parça ederk batırdı. 40 numaradan ancak iki üç kişiyi kurtarabildik. Ve kendimizi batmak tehlikesin - den kurtarmak için Karabigaya dar attık.

Bu vakadan iki gün sonra bir tahtelbahirin Sultanhisar torpitomuz tarafından yakalandığını ve 32 kişilik mürettebatının esir edildiğini öğrendik. Bu haberi alınca bir müddet evvel Karadenizde bir torpille batan Mecidiye kruvazörümüzün zabitanından olup bir vafize ile 39 da bulunan Cemil beyle birlikte gidip bu tahtelbahirin esir kumandanını gördük. Bu adam bizimle konuştuğu zaman torpilinden kurtulan ve içinde iki bin kişi kadar olduğunu tahmin ettiği bir Bosfor vapurunu batıramadığına üzüldüğünü açıkça söyledi ve sonra kendi akıbetine yanıp durdu.

Çanakkaleden sonra beni Romanyadan İstanbula un ve erzak nakline memur ettiler. Karadenizde Romanyanın Köstence limanından aldığımız unları İstanbula taşıyorduk. Bu limana birçok sefer yaptığım için Romanyalı tüccarlardan biriyle sıkı fıkı ahbap olmuştum. Yine bir seferimizde Köstencede onun evinde yemeğe davet edilmiştim. Tüccar dostum bana yemek esnasında aynen şunları söyledi:

— Hayri bey, dedi, ben sizi severim. Sizin buradan aldığınız unları ancak ağustosun 15 ine kadar alabileceksiniz. Bu tarihten sonra Romanya hükûmeti size hiç bir şey vermiyecektir. Çünkü aleyhinizde harbe girilecektir. Ağustosun on beşinde burada bulunmamağa gayret edin. Çünkü esir edilirsiniz.

Ben dostumun bu sözlerine inanamadım. Çünkü bir tüccarın devletin yapacağı işleri hatâ günügününe bilmesine ihtimal verememiştim amma maalesef bunun bir hakikat olduğunu sonra bütün acılığı ile anladım. Tüccar dostumun bana bu sözleri söylediği zaman haziran sonlarında bulunuyoruz. Bundan sonra bir iki sefer daha yaptık. Romanyaya son seferimiz ağustosun ilk haftasına tesadüf etmişti. Köstencede bizi bir iki gün oyaladılar. Un verme diler. Nihayet Balçığa gidiniz. Oradan alacaksınız dediler. Balçığa hareket ettik. Romanyalılar bizi burada da savsakladılar. Bu gün, yarın derken ağustosun on beşi oldu. Geceleyin birdenbire bütün Balçık kiliselerinin çanları ötmiye, tabancalar patlamıya başladı. Derhal Romanyalı tüccar dostumun sözleri aklıma geldi amma iş işten geçmişti. Sabah olunca Bulgarlara karşı harp ilân edildiğini, binaenaleyh mahallî hükûmet müsaade etmedikçe limandan bir yere gidemiyeceğimizi tebliğ ettiler. Biz iki şirket vapuru ve iki Türk yelkenlisi liman da demirli kaldık.

Bu vaziyet beni bir hayli üzüyordu. Neye mal olursa olsun kaçmıya karar verdim ve bir gece yarısı yelkenlileri de yedeğimize alarak ve mümkün mertebe duman ve ışık göstermemeğe çalışarak Balçık limanından kaçtık. Yolda yedi mil kadar açıktan Köstenceye doğru giden şirketin 38 numarasına rastgeldik. Fakat bir vasıtamız olmadığı için Romanyanın harp ilân etiğinden bu vapuru haberdar edemedik. Zavallı otuz sekiz Tunanın içinde hâlâ yatıyor mu bilmem. Biz bin müşkülâtla Bulgar hududuna kadar gelebildik. Kömürümüz de bittiği için bizi gören bir Bulgar gemisinin yardımiyle İğneada önlerine kadar geelbildik. Buradan aç, susuz bir halde İstanbulu bulıncıya kadar başımıza gelmiyen kalmadı ama, nihayet gemimizi ve hayatımızı kurtarmış olduk.

★

Hayri Günur kaptanın daha pek çok anlatacakları vardı ama, ben köşke giren lostromoyu görünce sefer zamanının geldiğini düşünerek yine vapurda kalmamak için Hayri kaptanın elini sıkıp kendimi iskeleye attım.

Rıza Lebip ASAL

YENİ SABAH — Yarın birkaç sene evvel Bozburunda vukua gelen, ve Marmara - Sevinç vapurlarının çarpışmasından doğan facianın meraklı safahatını okuyacaksınız.

MÜTEFERRİK

Başmüdür gitti

Gümrükler başmüdürü Mahmut Nedim dün Ankaradan telefonla gelen bir emir üzerine Ankaraya gitmiştir.

Yeni İsveç konsolosu

Dün İsveçin İstanbul konsolosu Mösyö Holm şehrimize gelmiş ve Parkotele inmiştir. Kendisi bugün vazifeye başlıyacaktır.

Teşekkür

Karım Haticenin doğumunda gösterdikleri itina ve himayeden dolayı Haseki doğum kısmı doktorları Saip ve Tarık beylerle baş ebe Maşuka ve hastabakıcılar Saziye, Perihan ve Meliha Samiyeye açık teşekkürlerimi bildiririm.

Mürettip: HİKMET

SPOR

400 M. Sür'at Koşusu

Bu Çok Mühim Yarışın Tekniği Nedir? Nasıl Koşulur?

Yazan: İst. Atletizm Mo itörü Naili Moran B. P. E.

— 1 —

Birkaç sene evveline kadar 400 metre bir mukavemet koşusu olarak yarışılır idmanı ona göre yapılırdı. Bugün bu mesafe "Ben Eastman,, ve "Bill Carr,, gibi atletlerin sayesinde bir sürat koşusu olmuştur. Son senelerde 400 metrenin gördüğü inkılâbı hiç bir mesafe görmemiştir. Eski tekniğe göre atlet süratlı bir çıkışla yarışa başlar ve kulvarsız bir pistte yapılan müsabakalarda başı tutmıya, sonuna kadar büyük adımlarla atmak suretiyle bu vaziyeti idame ettirmeğe çalışırdı. İlk iki yüz metreyi yirmi üç saniyede katedecek kadar cüret göstermiş bazı atletlere rastgelinirdi. Bunlar ekseriyetle sonlara doğru kesilerek mağlûp olur. Şiddetli tenkide maruz kalırlardı.

Bugün sporcular çok mantıkla çizilmiş şahsî proğramlarla müsabakaya hazırlanırlar. Atlet ilk evvelâ şahsî kabiliyetinin derecesini ve esaslarını tesbite çalışır. Sürati mukavemetinden fazla olan atlet sürat koşusunu vasıta ederek kendisinde bulunan cevherden azamî surete istifade etmeğe çalıştığı gibi mukavemeti fazla olan sporcu da bu hassasından geniş mikyasta istifade etmiye gayret eder.

Müstakbel koşucunun süratcı veya mukavemetçi hassalarına malik olduğunu anlamak için krunometreye karşı koşturulur. Yarışın sonunda şahsî muhakemesine müracat edilir. Tecrübeden sonra kendini fazla yorgun hissetmiyen, buna mukabil vasat bi derece tutmıya muvaffak olan atlet mukavemetinden istifade etmeli fakat sürat koşularına ve tekniğine fazla ehemmiyet vermelidir. Eğer üç yüz metrenin etrafında yorgunluk baş gösterir, ancak irade kuvvetiyle yarış tamamlanırsa mukavemet idmanlarına ehemmiyet vermek suretiyle atlet tabiî süratinden istifade etmiye çalışır.

400 metre koşucuları "Sürat koşusu,, bahsini ehemmiyetle okumalıdırlar. Bu mesafede de çıkışın, pikapın, akan fulenin son metrelerde toplanmanın büyük kıymeti vardır. Varışın oynıyabileceği büyük rolü idrak ederek tekniğine alâka vermek 400 cünün vazifesidir.

Umumiyet itibariyle 400 metre koşucuları kendilerini sürat koşucularından tefrik edecek kadar olan tabiî çabukluk noksanlığını daha uzun olan mesafeleri üzerinde mukavemetleri sayesinde örtmiye muvaffak olurlar.

Mukavemeti arttırmak

Sıhhati normal olan bir gencin istek ve ısrarla ne dereceye kadar mukavemetini arttırabileceğini burada tarife kelime bulamam. Kışın uzun yürüyüşler yapmak, ilkbaharda "Jogg,, idmanına fazla ehemmiyet vermek, günlük hayata jimnastiklere yer ayırmak suretiyle hazırlanacak olan atletin muvaffakıyet zirvelerine doğru yollanacağı muhakkaktır.

Dizleri yüksek kaldırmak şartiyle kalınca bir halının üzerinde her sabah yerinde sayarak koşmak değeri büyük olan bir idmandır. Atlet 15 saniye koşar, 15 saniye istirahat eder ve bu suretle üç dakikayı doldurduktan sonra bu hrarekete nihayet verir. Koşu ekzersizlerini parke üzerinde yapmak adeleyi ve bilhasa ayağı bozar.

Kolları başın üzerine kaldırarak, dizleri kırmadan, belden bükmek suretiyle ellerle ayaklara dokunmak ve avdet etmek, bunu altmış saniye zarfında azamî kere tekrar etmeğe çalışmak çok iyi bir idmandır.

Yapılan bütün hareketlerde kronometre veya saa tutmanın iki kıymeti vardır:

1 — Atlet, muayyen bir zaman çerçevesi dahiline sığdırmadığı idmanlarda bazan fazla bazan az çalışır.

2 — Muayyen bir gayeye varabilmek için çalışmak ve maksadın tahakkuk ettiğini anlamak bir eğlence, bir zevk teşkil edebilir. Bir insandan "muvaffakıyet payını,, zevkini almak hayatını meneden ve manasız bir çerçeve dahiline sokmak demektir. İyi bir arkadaşım olan meşhur atlet "Glen Cumingham,, her hareketi yüz kere yapmayı gaye edinerek idmana atılır başarısı nisbetinde kendine numara verirdi.

(Sonu yarın)

⌘ ⌘ ⌘

Galatasaraylıların Yeni Sahaları

Dünkü merasimden bir intiba

Galatasaraylıların Mecidiyeköyünde yaptıracakları sahaya dün ilk kazma merasimle vurulmuştur. Bu münasebetle emekli Galatasaraylılar da dahil olmak üzere bütün sporcular kalabalık bir kafile halinde sahanın bulunduğu mahalle gelerek merasimde hazır bulunmuşlardır. Merasime millî takım güreşçilerinden Çoban Mehmedin kestiği bir kurbanla başlanmış bunu bir söylev takip etmiştir.

Galatasaraylıların bu sahası her türü asrî tertibatı ihtiva edecek bir şekilde yapılacaktır. Sahanın toprak tesviyesi ikmal edildikten sonra su birikintilerine mani olmak için ıskaralar yapılacak ve etrafında da 400 metrelik bir koşu pisti hazırlanacaktır. Bundan başka her sene muntazam ve programlı bir tarzda sahanın etrafında 10.000 kişilik bir kapalı tribün inşa edilecektir.

ASKER KÖŞESİ

'Marn,, da Nasıl Kazandılar

(Fon Kluk), Ceneral Monuri Tarafından Nasıl İhata Tehlikesine Maruz Kaldı - İkinci ve Birinci Alman Orduları Arasındaki Boşluk - Ricat Emri..

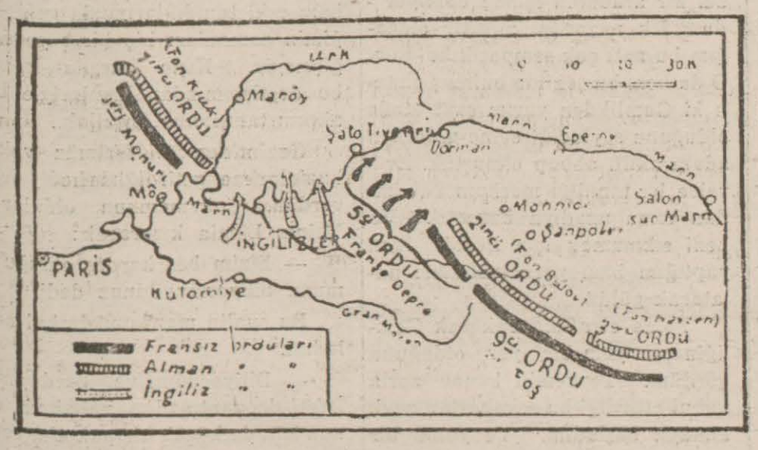

Marn meydan muharebesinde iki tarafın vaziyetini gösteren krok;i

(1914 senesi eylûlünde (Marin) nehri sevahilinde Alman ordusunun tevakkuf veya tevkif edilmesi sonra da ricata mecbur olması elan Almanlarla Fransızlar arasında münakaşayı mucip olmaktadır. Almanlar (Maru) de mağlûp olduklarını kabul etmek istemiyorlar, ricatın Fon (Henş) isminde bir irtibat zabitinin hatası yüzünden ileri geldiğini söyliyorlar. Fransızlar ise harbi (Fon Kluk) un sağ cenahına taarruz etmiş olan Fransız Cenerali (Manuri) nin iddiasındadırlar. Muhakkak olan bir şey varsa Alman ordusu (Marn) da tevkif edilmiş, çok büyük bir süratle Paris istikametinde çevirme hareketi yapmış olan (Fon Kluk) bu hareketinde muvafak olamamış ve ric'ata mecbur olmuştur. Almanların (Marn) da muvaffak olmamaları ise bütün harb üzerinde tesirini göstermiş nihayet dört senelik bir mukavemetten sonra Almanlar mağlûb mevkiine düşmüşlerdir. Ceneral (Fon Kluk) un vefatı münasebetile, daha evvel (Marn) muharebesine dair bir Fransız gazetesinde intişar etmiş olan makaleyi haritasiyle beraber karilerimize takdim ediyoruz)

Nasıl oluyor da 1914 senesi Eylûlünün dokuzucu günü öğleden sonra saat ikide (Hentsch) isminde bir Alman kaymakamı şiddetli bir mukavemete rağmen muvaffakiyetinden emin bulunan Alman ordusuna ricat emri verebiliyor?.. Bu sual tarihin henüz halle muvaffak olamadığı ve birbirine zıt fikirlerin ortaya sürüldüğü ve daima da sürüleceği bir uktedir.

Alman erkânı harbiyei umumiyesi (Şarlrua) muharebesini kazandıktan sonra Garp cephesinde harbi kazanmış olduğunu zannetti ve bu yanlış kanaattır ki Alman erkânı harbiyesini mahvetmiş oldu. Rus istilâsına karşı istirhamatta bulunmak üzere gelmiş olan (Königsberg) belediye reisinin talebi karşısında Almanya imparatoru sağ cenahtan iki kolordu -on birinci kolordu ile maiyet ordusu ihtiyat kolu - alarak Şarkî Prusyaya gönderdi.

Bu hareketin bir faidesi görülmedi zira bu iki Kolordu Şarkî Prusyaya da geç yetiştiler ve (Tanenberg) zaferinin kazanılmasına bir tesir yapamadılar. Bu hatanın neticeleri, Fransız ordusu ric'ata devam ettikçe mahsa olmadı fakat Eylülün altısında Fransız taarruza geçer geçmez Alman yüksek kumanda heyeti vaziyetlerinin zaifliğini anladı. Merkez çok ileriye gitmiş ve henüz mukavemet etmekte olan (Paris) ile (Verdun) arasında Alman hattı harbi büyük bir kavis çizmekte idi. Ve bu kavisin cenahlarına doğru aksamı hiçte kuvvetli değildi.

(Anibal) in (Kan) muharebesinde klâsik manevrasını tekrardan başka bir şey yapmamış olan Mareşal (Joffre) cenahlarından başlıyarak bir ihata hareketi yaptı. Bu müddet zarfında ise (Paris) mevkii müstahkeminden bir huruç hareketi yapmış olan ceneral (Manuri) ordusu Alman sağ cenahına, yani Fon (Kluk) kumandasında bulunan birinci orduya yükleniyordu.

Lüksemburg) da bulunmakta olan Alman karargâhı umumisi pek uzakta olduğu gibi ordu ile muharebe vasıtaları da, sağ cenahının çok sür'atla ilerlemiş olması yüzünden pek noksan ve kusurlu idi. Binaenaleyh birinci ordunun vaziyetini lâyıkile kavrayamadı.

Erkânı harbiyei umumiye reisi Fon (Moltke) daha o zamanlar hastalanmış bulunuyordu ve esasen hasta olmasa da kumanda mevkiini terkederek okadar uzaklara gidemezdi. Binaenaleyh itimatgerdesi olan irtibat zabiti kaymakam Fon (Hentsch) i vazifei mahsusa ile harekât sahasına gönderdi.

Mumaileyh Kaymakam (Hentsch) e Miralay Fon (Dommes) ile Miralay (Tappen) in müvacehesinde (şifahî) olarak atideki talimatı vermişti.:

Fon (Hentsch) Alman sağ cenahını teşkil eden üçüncü, ikinci ve birinci ordular kumandanlarını sırasiyle ziyaret edecekti.

Şayet burada kumandanlarından birisi bir ric'at hareketine başlamışsa (Hentsch) diğer orduların hareketlerini tanzim ve cephenin intizamını temin için icabeden tedbirleri alacaktı. İcabı takdirinde umumî ric'at (Sent Menhuld—Reins— Svanson— Fismes) hattı üzerinden yapılacaktı. Milletlerin mukadderatı noktai nazarından bu kadar hayatî ve ehemmiyetli bir vazifenin alelâde bir kaymakama tevdii askerlik tarihinde görülmüş şey değildir.

Hemen ilâve edelim ki (Hentsch) bu vazifeyi istemiyerek deruhde etmiş ve bilâhire kendisini tenkit edenler bu işi bedbinlik ile deruhte etmesi dolayisile henüz mütemevviç bir halde bulunan zaferi Alman silâhlarına meyil ettirecek cesurane ve erkekçe kararları ittihaz etmekte âciz gösterdiğini söylemişlerdir. (Hentsch) eylülün sekizinci günü evvelâ üçüncü ordu karargâhına vasil oldu. Bu ordu Ceneral Fon (Hausen) in tahtı kumandasında idi.

Üçüncü ordu efradı (Saksonya) gibi fabrikalar mıntakası ahalisinden müteşekkildi. ve bu ordu efradı (Sosyal demokrat) zihniyle meşbu olmakla ittiham edilirdi. Halbuki Alman üçüncü ordusu Ceneral (Fach) ordusuna karşı iyi harb etmiş ve mıntakasında arazi kazanmıştı. Kaymakam (Hentsch). üçüncü ordu karargâhına gelmiş olduğu günün akşamı (Moltke) ye (üçüncü ordunun vaziyeti ve haleti ruhiyesi her noktai nazardan mükemmeldir) yolunda bir rapor gönderiyordu.

Ertesi sabah yani Eylülün dokuzuncu günü, (Hentsch) ikinci ordu karargâhının kâin bulunduğu (Montmort) ra gidiyordu. Alman ikinci ordusuna ceneral Fon (Bülov) kumanda ediyordu. Kaymakam ordu kumandanını derin bir endişe içinde bulmuştu. Fon (Bülov) (Foch) ve (Franşe Despre) kuvvetlerine mukavemet etmekte olan sol cenahını değil, sağ cenahını merak ediyordu. Zira sağ cenah kendisini himaye edecek olan birinci ordu ile beyhude yere temasa gelmeğe çalışıyordu.

Halbuki Eylülün altısında birinci ordu kumandanı Fon (Kluk) sol cenahını tahtı tehditte görür görmez iki kol ordusunu ikinci orduya bırakarak şimale doğru çekilmişti. Birinci ordunun ikinci orduya bırakmış olduğu iki kolordular idi. Halbuki daha ertesi günü bu iki kolorduyu (Manuri) kuvvetlerine karşı koymak üzere yanına çağırmıştı. Bu suretle birinci ve ikinci Alman orduları arasında o sıralarda takriben elli kilometrelik bir boşluk hasıl olmuştu.

İngiliz ordusiyle (Franşe Depre) ordusunun sol cenahı bu boşluktan içeriye sarkmaya ve birinci Alman ordusunun gerilerini tehdide başlamışlardı. Binaenaleyh Fon (Kluk) u bir felâketten kurtarmak için ononla (Marn) ın şimalinde ve (Fismes) istikametinde rabıtayı yeniden tesis etmek lâzımdı. Kaymakam (Hentsch) ile mutabık kalarak ordusuna ricat emrini vermişti.

Bunun üzerine (Hentsch) ikinci ordudan da ayrılarak birinci ordu karargâhının kâin bulunduğu Maröy e doğru hareket ediyor ve yolların izdıhamı dolayisile ancak öğleye doğru vasıl oluyor, Kaymakam burada ceneral Fon (Kluk) u değil mumaileyhin erkânı harbiye reisi ceneral Fon (Kübl) i ve harekât şubesi müdürü kaymakam Fon (Bergman) ; buluyor, Bu üç zabit hangi binada bulunmuşlardır. Gönül arzu eder ki bu bina bulunarak meydana çıkarılsın ve üzerine bir hatıra levhası asılsın çünkü bu binada şu üç zabit arasında geçen muhaverede harbin mukadderatı mevzuubahis oluyordu. ve binaenaleyh büyük bir tarihî ehemmiyeti haizdi.

Bu ehemmiyeti her üçü de müdrik bulunuyorlardı. Ric'at etmek Fransız ordusunu ilk hamlede perişan etmek için zuhur etmiş olan sonuncu fırsatı kaçırmak demekti. Ceneral Fon (Kühl) vaziyeti nikbinane tasvir ediyordu: İngilizler o-kadar süratle ileri hareketi yapa-

(Sonu 7 nci sayfada)

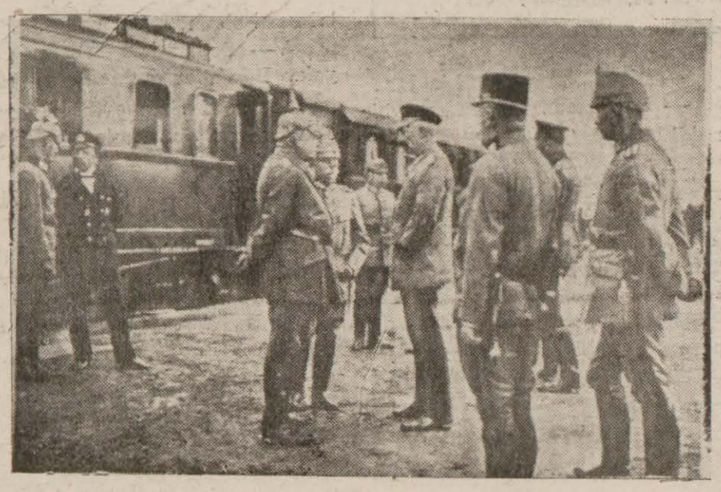

Umumî harp esnasında Alman Kayseri Vilhelm, Hindenburg ile bir arada

Serbest Duygular

Okuyucularımızdan Aldığımız Yazı ve Şiirleri Neşrediyoruz

ATAMA

Aylardanberi devam eden mahzuniyetin sonunda duyacağımız bu kara haber miydi?

Radyoların ağlıyan sesleri nihayet Ulu Şefimizi kaybettik diye ilân ediyor, fakat inanamıyorum, çünkü bir yalçın kaya hiç bir zaman hiç bir şeyden müteessir olmazsa Ulu Şefimiz de bu dinç ve sarsılmaz vücudunu bu kara toprağa nasıl hasretti bir türlü inanamıyorum.

Görmek için saraya doğru iler liyorum. Kapının önüne gelmeden gözlerimden, yağmur gibi akan yaşlarla içeri giriyorum.

Sanki içerisini nurlar kapla - mış benim Atasız kaldığımı beli ediyordu. Birdenbire kırmızı bayrağa sarılmış sandukada Atamın müebbet hayata gözlerini yumduğunu işaret ediyorlar.

Eyvah bu betbaht kara toprak Atamızı mı aldı?
Artık senin kemiklerin çürüyecek
Mezarını kara günler bürüyecek
Bıraktığın bu vatan, asırlarca büyüyecek
Müebbet ruhun kalbimizde tütecek.

★

Ruhun tütüyor Atam semalara
Tarih seni yazıyor en ünlü sayfalara
Ey tanrım bize verdiğin bu kuvvet
Bu kadarlık mıydı emanet...

T. C. D. D.
Muammer PITIRAK

ATAMI GÖRDÜM ..!

Üsküdarın artık eskisi gibi parlamıyan yıldızlı geceleri hafif adımlarla iskeleye iniyorum. . herşey bütün tabiat sessiz bir halde uyuyor.. Dünyada artık eski lezzeti. bulmuyorum.. Sanki havada bir ağırlık var gibi.. Deniz hafif kırışıklık içinde son nefesini veren bir hastayı andırıyor.. Yıldızlar mumu bitecek fener gibi hafif hafif titriyor.. Uzakta, karşıda saray beyez bir kefene bürünmüş hortlağa benziyor.. Eskiden öylemiydi o.. hayır!. eskiden oradan çıkan ışık bütün Türkiyeye yayılırdı şimdi saray artık bizim gözümüze öyle güzel görünmüyor.. Bu deniz sana eskiden ne şiirler söylerdi değil mi Atam!..

Senin yaptığın harikulâde kahramanlıkları anlatırdı. Şimdi şu suya bir bak Atam boynu bükük bir öksüz gibi kendi halinde çalkalanıyor. Ya şu gök şu bulutlar sana yurdun dört yönünden selâmlar getirirdi. Onlar şimdi ise göz yaşı getiriyor Atam! Göklerden bulutlara bakarsan arada 17 milyonun göz yaşını görürsün.. Daha dikkatli bak Atam onun göz yaşı değil damla damla kan olduğunu anlarsın değil mi? Oh Atam!. Seni niçin kaybettik biz.. Sen şimdi şu sarayın içinde otursan.. Deniz sana gene ninni söylese bulutlar yurttan selâmlar getirse olmaz mıydı? Atam.

Geçen gün küçük bir çocuğa sordum: (Niçin ağlıyorsun?) gözlerini sildi, yüzüme hayretle baktı, dudaklarını kıvırdı: (Onun için) dedi. (O kim?) diye sordum.. Ağzından bomba gibi bir kelime fırladı. (Atam)..

Görüyorsun ki millet senin için ne kadar üzülüyor.. Sen bu milleti üzme Atam.. Gene aramıza karış.. Niçin o altın başını sallıyor (olmaz) diyorsun Atam.. Öyle senin de hakkın var. Bu kadar çalışmaya mukabil dinlenmiye ihtiyacın var değil mi?.. Yüzün gülüyor bak.. Yurda ne kadar emniyetle bakıyorsun.. Söylesene Atam..

Yavaş yavaş eve dönüyorum.. Şimdi gökte bir yıldız parlıyor.. Dikkat ediyorum bu yıldız İnönü tarafında.. Ve yavaş yavaş bütün yıldızlar daha parlaklaştı. Şimdi artık üzülmüyorum niçin üzüleyim? Atamı rahat gordükten sonra.. Onun hiç ağlamamış gibi gözleri parıldıyordu.. Demek onun İnönüne ve gençliğe itimadı vardı.. Siz de silin göz yaşlarınızı ve artık bilin ki o kendi yerine İnönünü bırakıp dinlenmiye gitti..

Haydarpaşa lisesi
Abdülkadir CEYHUN

Seni Gönlüme Gömdüm Atam

Sen ne öldün, ne de topraklara girdin ey Atam,
Sana yan göz ile baksa geberir birden ölüm.
Zerre, zerre o güzel ruhunu içtim kanarak,
Seni ben gönlümün en nurlu yerinde gömdüm.

Hüseyin RİFAT

Söylesin Sor

Nerde o şanlı günler, nerde o şanlı mazi?
Nerde o şanlı asker, nerde o şanlı (Gazi) ?..

Ordusunun başında yürüyen asker nerde?
Kâinatı titretip, kükreyen o er nerde?..

Dur buldum tarihlerin en ünlü sayfasında,
Her Türkün kafasında herkesin kafasında..

Söylesin nerde?.. İzmir Ankaranın toprağı,
Söylesin sor vatanın her taraf, sol ve sağı..

Söylesin ona her gün yataklık yapan şu yer,
Söylesin ona her gün siperlik yapan şu yer..

Söylesin akan çaylar uğuldayan rüzgârlar,
Söylesin yattığı an üstünü örten karlar.

Söylesin beraberce çağladığı zamanlar;
Söylesin "Tarihe bak!,, o eski kahramanlar.

Söylesin sor tarihe şanlı mazi nerdedir?
Söylesin sor tarihe şanlı (Gazi) nerdedir!

Diyecek; buna inan her Türkün kalbindedir..
Fani vücudu ise vüce (makberindedir)..

Haydarpaşa lisesi
S- 5 - H 1138
Seyfi PENCAP

ATAM

Keşke, şems âlemi sönseydi de kalsaydı Atam,
Keşke yansaydı bu dünya görmeseydik bu günü
Düşse gök kubbesi tâ hâke de dinmez bu yaran
Keşke yansaydı bu dünya görmeseydik bu günü

Türklük hep sen, tarih hep sen, bu cihan sensin Atam
Bu ufuk sen bu deniz sen bu vatan sensin Atam!
Koca dünyayı peşinden ağlatan sensin Atam!..
Keşke yansaydı bu dünya görmeseydik bu günü

Söndü bir gün ki hakikat bunu almaz heyhat
Sardı afakı kökünden kara bir renk kat kat
Ey batan gün seni almaz seni almaz bu cihat
Keşke yansaydı bu dünya görmeseydik bu günü

Ey ölüm gel koca dünyayı peşinden sürü sen
Beni gel al, bizi gel al, bizi sen istersen
Onu sen almamalıydın onu hayır bizden
Keşke yansaydı bu dünya görmeseydik bu günü

Sen Atam gitmemeliydin bize dünya zindan
Gömüyor gözlerim afakımı sarmış kan kan
Patlasın kürre kökünden bütün olsun volkan
Keşke yansaydı bu dünya görmeseydik bu gün

Seyliyiz Attilânın, Tukyuların, hem Avarın
Oğuzun oğlu idin biz de senin yavruların
Koca dünyayı kökünden silkeriz bil ki yarın
Keşke yansaydı bu dünya görmeseydik bu günü

Yolumuz sun ebediyen; sana varmak bize şar
Sözlerin haşre kadar beste bu gençlikte inan
Bize son hatıra senden Ulu Sancakla vatan
Keşke yansaydı bu dünya görmeseydik bu günü

Seni gençlik çalışırken yükselirken anacak
Senin uğrunda Atam kürre kökünden yanacak
Uçacak haşre kadar gökte hediyen Sancak
Keşke yansaydı bu dünya görmeseydik bu günü

Gözümüz yaş, içimiz kan, seni biz andık Atam
Gözümüz yaş içimiz kor dolu biz yandık Atam
Gözümüz yaş, yüzümüz se gibi çalkandık Atam
Keşke yansaydı bu dünya görmeseydik bu günü

T. L.
Hasan KAYA

Bu Kalp Senindir..

Nakleden: R. İRFAN GÖKSEL

— 4 —

— Niçin felâket olacak.. İlhan bey?

Sarardı kızardı genç erkek:

— İtirafa mecburum Fahire hanım. Siz o kadar güzelsiniz ki, sizi herkes elinde olmadan, istemeden, istemiye istemiye sevebilir. Siz her erkeği kendinize taptırmağa mecbur eden, bir aşk mabudusunuz..

— Mübalâğa ediyorsunuz İlhan bey..

— Mübalâğa mı?.. Hayır!.. Belki eksikleri bile var, Fahire hanım. Ben de bir çokları gibi, bu dakika,-hayatımın bu dakikasında- irademi kaybettim. Sözlerim sizi incitiyorsa beni affediniz Fahire hanım..

Bakışlarında, bir sorgu işareti alevlendi!

— Işığın etrafında dönecek, alevler içinde yanan bir pervaneyim, Yıldıza vurulan bir ateş böceğinin âkibetine ben de uğrayacağım..

İster bana kızınız, ister benden nefret edip iğreniniz. Fakat ben sevgimle iftihar ediyorum, edeceğim.

Genç kız cevap vermedi. İlhan sözlerine bir iç çekişile devam etti.

— Her yeni bahar, sevişen gönülleri şenlendirecek. Fakat ben, içimde bir kış hatırasının yağışlarını duyacağım, bu hatıranın izlerinde kıvranarak inliyeceğim. Ne yaptım, günah mı işledim?.. Sizi sevdim, seviyorum, seveceğim Fahire hanım..

Devam eden sükût, ona daha büyük bir cesaret verdi.:

— Bırakın bu günahlarım çoğalsın. Sizin için döktüğüm, dökeceğim göz yaşları affettirecek zaten.. Belki sizi çok kimse sevdi, sevecektir. Fakat hiç biri, hiçbir zaman, benim kadar saf bir kalble size bağlanmıyacaktır, buna inanın Fahire hanım. Bir değil, binlerce kalbim olsaydı, hepsini sizin uğrunuzda fedadan çekinmezdim..

İlhan genç kızın, titrediğini farketti:

— Buradan dir sevgi esiri olarak ayrılacağım. Neticesini bilmediğim bir sonunca ereceğim. Sizi sevmeyi, hayatımın sonuna kadar sevilmeğe tercih ederim..

—Çok üzülüyorum İlhan bey..

Genç erkek isyankâr bir sesle:

— Niçin?!.. Neden?!.. Üzülüyorsunuz Fahire hanım.. Kadınların en güzeli olmak, sizin suçunuz mu? Sizin elinizden ne gelir? Ateş böceğinin sevgisinden yıldız pervanenin aşkından ışığı mı mesul tutmak lâzım? Onun suçu var mı bu işte? Sizin mesuliyetiniz, herhalde bundan fazla değil, Fahire hanım..

— üzülüyorum İlhan bey.. Sizin istikbaliniz beni üzüyor..

— Niye? Niçin üzüleceksiniz Fahire hanım? Siz ıztırabı bilir misiniz? Nereden, nasıl bileceksiniz?.. Onu ancak, ümitsiz bir aşkın içine düşen anlıyabilir.

Fahire hıçkırarak ağlıyan, bu ümitsiz âşıkının başına elini koydu:

— Ne istiyorum.. Bu dakikada biliyor musunuz?..

Size bu kötülüğü yapan güzelliğimin, bir dakikada sönüp gitmesini. Sizi hiçbir zaman unutmiyacağım, buna emin olunuz İlhan bey. Sizi daima, yaşadığım müddetçe sevgiyle anarak düşüneceğim..

— Bırakın.. Sizi yalnız düşünerek yaşayayım, çalışayım!..

— Sizinle dost olarak kalabiliriz, İlhan bey. Daha fazlası olamaz! Hattâ sizi sevsem bile..

— Biliyorum olamaz! Sizden bunu istemeğe zaten cesaret etmedim.. Beni affediyor musunuz? Size kalbimi açtığım için!..

— Neyi affedeceğim İlhan bey? Sevilmek, sizin gibi bir erkek tarafından sevilmek, bir kadın için şereftir.

— Demek bana karşı büsbütün lâkayd değilsiniz?..

— Hakikatı öğrenmek isterseniz öyle.. Buna rağmen, bir birimizden ayrılmamız lâzım..

— Evet!.. Evet!..

Genç mimar ertesi günü, buradan ayrıldı. Kırık gönül içerisinde hem de!..

XIII

Aradan iki sene geçmişti. Genç mimar kederli bir hayat sürüyordu, Bazen gülmeğe, bazen hıçkırarak ağlamağa çalışırdı, Ölümü arzuladığı anlar bile oluyordu..

İnşaat bitmişti. İnşaata İlhanın ricası üzerine, bizzat mimar Arif bey nazaret etmişti. Genç mimar bu iki sene içerisinde, bir defa olsun, Cavit beyin evine uğramamıştı. Acaba günün birinde, bu mükedder vaziyetten kurtulabilecek miydi? Kendisinin yüksek bir mimar olduğunu bildiği halde, genç kız ona hiçbir vaadde bulunmamıştı, kimbilir fakir bir çiftçi oğlu olduğunu bileydi, ne yapardı?

Aradan geçen, iki yıllık zaman, İlhanı aşk hastalığının pençesinden kurtaramamıştı. Mimar Arif beyin yakın bir dostu-Feridun bey- İlhana:

— Sizin istirahata ihtiyacınız var. Bir haftalığına bana geliniz. Yeni bir köşk aldım, misafirim olursunuz?

Arif bey:

— Çok iyi olur İlhan.. diyordu..

İlhan sadece başını sallıyarak, bu davete icabet edeceğini bildirdi.

. . . . . .

İlhan beyninden vurulmuşa döndü. Feridun beyin köşkünün eski evine, ana baba yuvasına yakın olduğunu işidince..

(Sonu var)

Eminönü C. H. P. ilçe Toplantısı

Dünkü toplantıda hazır bulunanlar

Cumhuriyet Halk partisinin Eminönü ilçesinin 939-940 seneleri çalışmalarına başlangıç olan kongresinin açılışı evvelki akşam saat (18) de Eminönü halkevi konferans salonunda başkan vekili Bay Necati Çilierin riyaseti altında yapılmıştır.

Bay Necati kongreyi açarken Ulu Atatürkün daima izinde yürüneceğini tebarüz ettirmiş ve Ulu Şefin ruhuna hürmeten üç dakika sükût rica etmiştir.

Bundan sonra kamun delegeleri çağırılmış ve kongre riyasetine Refik Ahmet Sevengil seçilmiştir.

Kongre heyeti seçildikten sonra yıllık rapor yine başkan vekili Necati Çiller tarafından okunmuştur. Rapor heyet tarafından müttefikan kabul olunmuştur. Bunu müteakip geçmiş devir hesaplarının tetkiki için üç kişilik bir heyet, gelecek senenin faaliyetini tetkik için üç kişilik bir bütçe heyeti ve gelen dilekçeleri incelemek maksadiyle üç kişilik bir (dilek heyeti) seçilmiştir.

Bunlar intihap edildikten sonra celseye 15 dakika ara verilmiştir.

İkinci celsede idare heyetine Tevfik Uraz, Necati Çiller, Atıf Ödül, Agâh Sırrı Levend, Hüsamettin, İbrahim Sabır, Meliha Avni Sözen intihap olunmuşlardır.

Bursada 14 yaşında üç hırsız yakalandı

Bursa (Hususî)— Şehrimizde hırsızlık yapan ve bazı yazıhanelerin camını kırmak suretile içeriye girerek para çalan 14 yaşında üç çocuk cürmü meşhud halinde yakalanmışlardır.

Edirnede Kız San'at Enstitüsü

Edirne (Hususî)— Evvelki sene açılan ve geçen ders senesi sonunda ilk mezunlarını veren Edirne Kız Sanat Okulunun bu sene kadrosu genişletilerek enstitü haline getirilmiştir.

Kalabalık bir talebe ile faaliyete geçen yeni enstitünün bütün eksiklikleri de tamamlanmıştır.

İzmirde polislik imtihanı

İzmir (Hususî)— Yeniden polis mesleğine girmek üzere emniyet müdürlüğümüze müracaat eden 50 gencin imtihanı millî kütüphane binasında yapılmış, imtihan evrakı mühürlenerek Ankaraya gönderilmiştir.

İzmir vilâyet umumî meclisi intihabatı

İzmir (Hususî)— Vilâyet umumî meclis azâsı seçimi bugün yapılmaktadır. Sabahleyin; Halkevinde Vali ve Parti Başkanı Fazlı Gülecin reisliğinde toplanmış ve Parti cephesinden müzakereler yapılarak Partinin namzedleri kararlaştırılmıştır.

Öğleden sonra da kati seçim icra olunacaktır.

Kâzım Dirik Ankaraya gitti

Edirne 30 (Hususî)— Büyük Şefin cenaze töreninde bulunmak üzere Ankaraya giden Umum Müfettişimiz Bay Kâzim Dirik, cuma akşamı şehrimize dönmüştür. Mumaileyh, Bu akşam tekrar Ankaraya gitmek üzere şehrimizden hareket edecektir.

Yeni Orhaneli Kaymakamı

Orhaneli (Hususî)— Bir sene iki aydanberi açık bulunan kazamız kaymakamlığına tayin olunan Fenike kaymakamı Bay Kadri Özkazanç buraya gelmiş ve vazifesine başlamıştır.

NEVROZİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma,

nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser.

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

Nakleden: R. Gülseven No. 5

— Güzel, güzel uyu. Hoşça kal.

Otomobil, Gemliğin çarşısında, kahvenin önünde durduğu zaman saat on vardı.

Geleceğimi, Bursadan Telgrafla haber verdiğim Refik bey, beni kahvenin yanında duran güzel bir arabanın içinde bekliyordu. İlk nazarda, misafir olacağım bu zatı çok sempatik buldum. O da beni bu şekilde bulmuş olmalı ki Gemlikden yarım saat ötede olduğunu söylediği evine giderken adam akıllı ahbap olmuştuk. Evvelce iyi tanıdığı merhum babamdan uzun uzadıya bahsetti. Ve beni sıkmamak için küçük iken yaptığım bazı yaramazlıkları anlatarak güldü.

Yolda etrafıma bakarak Gemliğin çok şirin bir yer olduğunu gördüm. Teyzemin bana zorla kabul ettirdiği bu seyahattan zevk almağa başladım. Ve yolun bir dönemecinde, araba, ardına kadar açık geniş bir kapıdan geçerek iki taraf büyük asırdide ağaçlariyle süslü bir yoldan ilerleyince bu duyduğum zevk daha fazlaştı.

Refik bey:

— Artık geldik, iki üç yüz metre kadar ilerleyince ağaçlar arasından evimizi göreceksiniz. dedi.

Ev sahibinin mütevaziane "evimiz,, dediği binanın, beyaz boyalı, üç katlı, cephesinin boyunca üstü güller ve salkımlarla kapalı geniş bir taraça uzanan şık bir villa olduğunu gördüm.

Ev sahibesi, beni çok nazikâne karşılıyarak taraçada oturan ve beni görünce ayağa kalkan dört kızını takdim etti:

— Sefa geldiniz Halid bey dedi. İşte kuzinleriniz, hergünkü konuşmalarımızda biribirinize daha samimî bir anlaşmaya müsade eden akrabalığımızı unutmayınız.

Ev sahibesinin bu iltifatlı sözlerine teşekkür ettikten sonra sırf nezaket olsun diye, taraçada göremediğim beşinci kuzinim, İffetin sıhhatını sordum.

— İffet, arkadaşlarından biri kendisini öğle yemeğine davet ettiğinden madmazelle beraber gitti. Çiftlik uzakta olduğundan geç vakit gelirler. Artık yarın görüşebilirsiniz.

Bu genç kızın, burada bulunmadığına sevindim. Kulaklarımda İrfanın lâkırdıları hâlâ duruyordu.

Sofrada neş'e ile konuşarak yemek yedik. Ev sahibi Zekî ve hoşsohbet bir adamdı.

Arada bir dört kız kardeşi de tetkik ediyordum. En büyükleri Emine, tıpkı İrfanın anlattığı gibi idi: Şimdiden ciddî, zekâ ve teşebbüs izleri görünen tatlı bir sima, Ayşe denilen daha hoşuma gitti. İrfanın da zevki olduğuna kanaat getirdim. Genç kız hakikaten güzeldi. İkindiye doğru şehri ve plâjı gezdik.

Refik Bey:

— Yazın oldukça kalabalıktır. dedi. Hattâ İstanbuldan bile bir çok kimseler ve bu arada Almanlar gelir. Fakat bizim burada bazı eski tanıdıklarımızla geçirdiğimiz zamanları hiç bir şeye değişmeyiz. Kışın burada kalan bu dostlarımızdan bazılariyle bu akşam tanışırsınız inşallah..

Gezintiden döndüğümüz vakit kuzinlerime getirdiğim hediyeleri verdim. Çok memnun oldular. Yalnız Lâmia kızararak:

— Bizim beş kardeş olduğumuzu biliyormuydunuz dedi.

Bu sualin manasını derhal anladım.

— Biliyordum, ve kardeşiniz İffeti de unutmadım, valizimde onun için de küçük bir paketim var.

Dördüncü kuzinim Lâmianın yüzünden bu paketin ne olduğunu bilmek istediği belli oluyordu. Fakat ben de almış olduğum bebeğin münasip düşüp düşmiyeceğini bilmediğimden bir şey söyledim. Kendi kendime:

— Teyzemin bebeği, karşıma bir genç olarak çıkarsa, yarın başka bir şey almak için vakit bulabilirim diye düşündüm.

O gece çabuk yattık. Ertesi sabah, terutaze, erkenden kalktım. Kuzinlerimden hiç birisi daha kalkmamıştı. Penceremden bir kısmını gördüğüm şu büyük bahçeyi ve koruluğu şöyle bir gezeyim dedim. Bir spor elbisesi giyerek dışarı çıktım. Ağaçlar arasında kaybolandar bir yola saptım. Yılankavi büyük ağaçlar arasında uzanıp giden bu yolun etrafında her renkten güllerin süslediği fidancıklar sıralanmış idi. Bahçenin etrafını kaplıyan duvarı bulabilmek için epey yürümek lâzım geldi. Bir müddet duvarı takip ederek yürüdüm. Birdenbire duraladım. Önümde yarı açık duran bir kapı vardı. Duvarın öte tarafında ne olduğunu merak ederek kapıdan çıktım. Dar bir yol, ilerideki zeytunluklar arasında kayboluyordu. Yürüdüm; Bir müddet sonra, zeytun ağaçlarının yaprakları arasından denizi gördüm. Sabah güneşinin parlak ve tatlı ışığı altında gümüş gibi parlıyan denizden gözlerimi ayırmıyarak yürümeğe devam ederken birdenbire yolun kenarında duran ve sonradan kenarda uzanarak yatan birisinin ayağı olduğunu farkettiğim bir şeye çarpttım. Az kalsın yuvarlanıyordum. Kendimi geriye zor attım. kızgın bir ses:

— Ne aptal adam diye bağırdı. Bacağımı yastık mı zannettiniz?

Bukle saçlı bir genç kız karşımda dikilmiş duruyordu.

(Sonu var)

Adam, tabancasını cebine koydu ve ön kapıyı açarak girdi.

— Arabanız size iâde edilecek yarın Kalb caddesindeki Holt garajında bulabilirsiniz.

Bunları söyledikten sonra marşa basarak yavaş yavaş uzaklaştı. Bir müddet sonra arkasındaki kırmızı fener karanlıklarda dayboldu. Den çenesini ellerine dayadı, bir lâhza düşündü ve neşeli neşeli gülerek hızla yürüdü.

Ağaçların altı çok karanlıktı. Yürüdüğü yer yokuş yukarı çıkıyordu. Küçük çalılara çarparak giderken dar bir yola rastladı. Bir müddet sonra karşısında ince bir gölğe belirdi. Yanına yaklaşınca genç kız:

— Ne oldu? diye sordu.

Den nefes nefese:

— Bizim adam otomobili aldı götürdü dedi.

— Bir şey keşfetmedi ya?

— Hayır.

— Fakat bizi gördü. Tanıyabilir.

— Şüphesiz.

— Ah, her şeyi berbat edeceğinizi biliyordum, ne diye sizi dinledim.

Den gülmeğe başladı.

— Kaçakçılık yapılan yollarda tabii olarak bazı nahoş tesadüfler olur. Kamyonda yüklü olan şeyler ne idi biliyor musunuz?

Genç kız gözlerini açtı:

— Alkol mü?

— Evet.. Kamyonun yanına geldiğimiz sırada, örtünün altında dizili sandıkları gördüm. Dostumuz otomobile binerek telefon etmek istiyordu. Tabancasından çok korkmuş gibi göründüm. Arabayı ona bıraktım. İşte vaziyet bu merkezde . Şimdilik en mühim şey, bu adama bir daha rastlamamaktır. Zaten zabıtaya gidip haber de veremez, Buna ne dersiniz?

— Bu kabilden adamlar çok ihtiyatlıdırlar... Sizin de bildiğiniz şeyi keşfedince, arabayı derhal olduğu yerde bırakacaktır. Kamyonunu buralara kadar getirmesi için cenup cihetinde devriyelerin fazla olması lâzım.

KATİL ARANIYOR
KİM ÖLDÜRDÜ
YENİ SABAHIN POLİS ROMANI
24 Çeviren: R. SAĞAY

Genç kızın gözleri Dene bakarak gülüyordu.

— Çok mahirane bir şekilde hareket ettiniz. Bundan daha iyi bir şey olamazdı.

Den:

—Sizin için iyi, Halbuki ben cesedi muayene etmek istiyordum. Bunda biraz abdallık ettim gibi geliyor. Bulunduğumuz yerin neresi olduğunu biliyor musunuz?

— Zannedersem Yerikoya doğru yürüyoruz.

— Her şeyden evvel beni düşündüren evinize sizi sağ salim götürmektir. Acaba daha ne kadar yolumuz var?

— Hiç olmazsa 12 mil kadar.

— Bu olmadı. Muhakkak bir nakil vasıtası bulmalıyız.

—Yerikoyu bilirim. Fakat durun bakayım. Yeriko bizim kasketli kaçakçısının gittiği istikamette kalıyor, oraya gitmek doğru değil.. Yalnız Nevyorktan gelirken biraz daha ileride bir benzin deposu görür gibi olmuştum.

— Evet, ben de görmüştüm. Oraya kadar yürümek lâzım. orada bir otomobil kiralayabiliriz.

— Kiraladaıktan sonra ne olacak?

— Basit, sizi evinize bırakıp otomobille Nevyorka döneceğim. Fakat boşuna lâf etmiyelim de yürüyelim. Saat biri geçiyor.

Yolu değiştirdiler. Bir müddet sessiz yürüdükten sonra genç kız:

—Beni evime kadar götürmeniz için ortada bir mecburiyet göremiyorum. dedi. Yolda sizi Nevyorka kadar götürecek bir otomobil nasıl olsa rastlarsınız.

— Benim için ehemmiyeti yok. Bu kadar muhtelif heyecanlardan sonra sizin evinize girmiş olduğunuzu gözlerimle görmek isterim.

Den, Rontz'un ölümünün sebebine kadar götürebilecek yegâne ipucunun bu genç kız olduğunu düşünüyordu. Esrarengiz Hermiye onu bağlıyan gizli rabıtayı aydınlatmadan ayrılmak istemiyordu. Kız ısrar etti.

— Size yük olmak istemiyorum artık. Sizi fazla yordum. Bunlar, bana karşı yapmış olduğunuz iyilikler için teşekkür etmekliğimi hatırlıyorum.

Şimdi esas şoseye çıkmışlar. Beton üzerinde yürüyorlardı.

Den:

— Bana teşekküre borçlu değilsiniz diye itiraz etti.

Bizi ayni sergüzeşte tali attı. Beraber hareket ettik. Ve hâlâ her şeyin bittiğine emin değilim. Rontz ile bu akşam ne gibi bir şey konuşmak istediğinizi bana söylemiyecek misiniz?

— Hayır!.. İmkânı yok. zaten sizi alâkadar edecek mahiyette değil..

— Fakat belki zabıtayı alâkadar eder.

— Buna zabıta da burnunu sokamıyacaktır. Nereden bilecek? tabiî siz haber vermediğiniz takdirde...

— Muhakkak benim haber vermem şart değil ki. Kendi vasıtalariyle elde edilebileceği bir izi size kadar getirebilir.

— Siz bu işe karışmazsanız buna nasıl muvaffak olabilir.

Genç kız durdu ve yalvaran bir sesle ve ellerini birleştirerek:

(Sonu var)

Ruh Tahlili

Turhan

Kuvvayi akliye ve bedeniyece mümtazsınız. Hem bünyeniz kavi hem de akıl ve zekanız çetin ve cevvaldır. Şekil ve kıyafetiniz zahiren mükemmel olduğu kadar tavır ve edanız da calibi dikkattir.

Hulusiniyet sahibi açık yürekli kelimenin bütün manasiyle namuskârsınız. Yalnız bazı kere keyfinize göre hareket edecek derecede istiklâlperver, şamatacı, mütekebbir ve bazan da endişeye meyyal olursunuz.

Her ne yapsanız iyi olmuş telâkki eder ve herkesin de öyle telâkki etmesini istiyerek her şeyde nefsinize fevkalâde itimadınız vardır. Herhangi bir işte ön ayak olmaktan geri durmazsınız.

Sizin; aşk ve muhabbeti fezaili insaniyeden addederek sadakat göstermekle beraber ifrat derecede kıskançlığınız vardır. Bu yüzden çok kere hem de ekseriya beyhude yere bedbahtlığınızı celp ve davet edersiniz. Kıskançlık öyle bir haleti ruhiye tevlit eder ki, sizi tamiri kabil olmıyan felâketlere sevkedebilir. Bunları daima göz önünde bulundurarak bu tabiatı katiyen terkediniz. Evlilik hayatında aldanmadığınız takdirde mes'ut ve bahtiyar olacaksınız. Tali ve şansınız iyidir. Her teşebbüsünüzde muvaffak olursunuz.

Leman - İzmir

Tabiat itibariyle son derece zeki ve hassas olduğunuz için az bir şeyden müteessir olursunuz. Ekseriya bu hal âsabınızı da tahriş ederek günlerce hastalanmanıza sebep olur. Buna mani olmak için bütün kuvvetinizle azmediniz ve daima âsabınıza hâkim olmağa çalışınız.

Aşk sevda hususunda ifrat derecede olduğunuzdan ilk görüşmede hemen kalbinizde bir sevgi husule gelerek, muvaffak oluncaya kadar onun haliyle meşgul olursunuz. Sizin sevdanız yalnız bir lezzet almak içindir. Bundan başka her gün yeni yeni hayal peşine koşarsınız.

Evlilik hayatınız: Anne oluncaya kadar sizde ev kadınlığı daima noksan kalacaktır.

Sıhhatınız: itina ederek kendinizi yormadığınız takdirde iyi olacaktır.

Size tavsiyem: iyi bir zevce olmanız için muhakkak surette hercai tabiatınızı terk ve pek çabuk kapılan gönlünüzü azim ve sebatla menetmeğe çalışınız. Bu hal parlak olan taliinize de pek büyük zararı olduğunu hatırlayınız.

İHSAN AKI

Erbaada Matem Günü

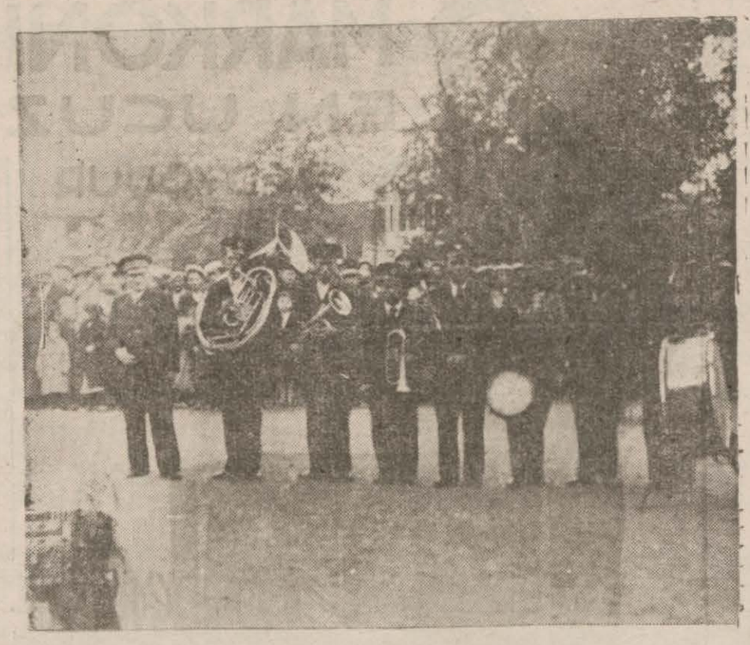

Atatürkün üfulünün Erbaada büyük bir teessür içinde karşılandığını yazmıştık yukarıdaki resimde cenaze töreni günü Erbaada yapılan merasimi ve belediye bandosunu görüyorsun

Asker Köşesi:

"Marn,, da Nasıl Kazandılar?

(Baştarafı 5 inci sayfada)

ma ıardı. Vakia İngilterenin önünde müteferrik Alman suvari kıtaları vardı. Lâkin İngiliz baş kumandanı Ceneral (Frenih) 1911 senesinAlmanyayı ziyaret ettiği zaman Alman süvarisinin kıymet ve ehemmiyetini anlamış olmalı idi. Zaten Eylülün dodokuzuncu günü (Kluk) ordusunun şimalde teşebbüs ettiği ihata hareketi muvaffakiyetle neticelenir gibi olmuştu.

(Lepel) livası Fransız Ceneralı (Manuri) in arkalarına sarkmıştı. Bu suretle Fransız ceneralı bir felâket tehdidi karşısında bulunuyordu. Fransız felâketini ise bir cenah taarruzuna maruz kalacak olan İngiliz ordusunun hezimeti takip edecekti. Acaba (Kluk) ile (Manuri) den hangisi diğerini ihata etmeğe muvaffak olacaktı.? Kimin sinirleri daha sağlam ise,,,, değil mi?

Halbuki (Hentsch) Fransız ceneraline karşı bir muvaffakiyet kazanılsa bile bu galebenin birinci Alman ordusu ile ric'at etmeğe başlıyan ikinci ordu arasında kaybolan verdi ve tutulacak yeni vaziyeti verdi ve tutulacak yeni vaziyeti hari harita üzerine işaret ederek (Svasson) istikametinde ricat emrini ita eyledi. (Hentsch) büyük karargâhı umumiden vasi salâhiyet almıştı. Binaenaleyh bu emir karşısında eğilip itaat göstermekten başka yapılacak birşey yoktu. (Hentsch) de saat ikide, (Moltke) ye müşahedatını arzetmek üzere avdet yolunu tuttu.

9 Eylülde başlıyan uzun münakaşa bugüne kadar devam ediyor ve Alman grubu (Marn) hezimetini bir türlü kabul edemiyor. Herkes (Hentsch) e hücüm ediyor ve Fransız ordusunu ilk hamlede perişan etmek plânının suya düşmesi mesuliyetini bu zatın omuzlarına yükletiyor. Meselâ şimdi Ceneral rütbesini ihraz etmiş olup (Moltke) nin kendisine verdiği şifahî emirleri, orada hazır bulunarak işitmiş olan Miralay Fon (Tappen) ve Fon (Dommes) kendisini Fon (Bülov) a ric'at emrini vermeğe müsaade etmiş olmasından dolayı muaheze ediyorlar ve (Hentsch) in ancak irtibat tesisi vazifesile mükellef olup ikinci orduya ricat emrini vermeğe salâhiyettar bulunmadığını söyliyorlar.

İkinci ordu ric'at ederken peşinde tabiatiyle birinci orduyu da sürükliyecekti. Halbuki birinci ordu Alman kıtaatının en güzidelerini ihtiva ediyordu ve pek o kadar mükemmel olmıyan (Manuri) ordusuna galebe etmek için bu orduyu kendi haline bırakmak kâfi idi. Umumî harp esnasında ölmüş olan (Hentsch) bugün artık kendini müdafaa ederek mazur gösterecek bir vaziyette değildir. Fakat Almanyaya yaptığım bir seyahat esnasında ihtiyat zabiti sıfatile uzun müddet (Hentsch) in yanında çalışmış olan bir diplomatla görüşmüştüm.

Mumaileyh bana mütemadiyen tekrar etti ki şayet (Hentsch) müdahale etmemiş olsaydı ihata edilmek üzere olan birinci ordu muhakkak bir felâketle karşılaşacaktı. Hiç şüphe yok ki tarihin hükmü de bu yolda olacaktır.

Esasen bize zaferi yalnız (Manuri) nin ihata hareketinin temin ettiğini zannetmekle haksızlık olur. Mütarekeden biraz sonra (Starzburg) da Mareşal (jofr) ın hususî bir mahfilde (Marn) manevrelerini izah etmesine şahit olmuştum. Mumaileyh aynen demişti ki:

— (Alman ordularını üssülharekelerinden uzaklaştırmak ve münakala hatlarını uzatmak suretile kemiyetlerini azaltmış oluyordum. Umumî bir hücumla cephelerini germek, sağ cenahlarını tehdit eylemek suretile ya düşmanı ihata edecektim veyahut ta cephede bir yarık husule getirecektim ki bunların her ikisinden de istifade eylemekliğim zaruri idi.) İşte vakayi bu suretle geçmiş ve (Manuri) tarafından şimale celbedilmiş olan Fon (Kluk) Alman ordularının nizam harbini bizzat kendisi bozmuştur.

Doğrusunu söylemek lâzım gelirse ilk hamlede Fransızları ezmeğe matuf olan Ceneral Fon (Schlieffen) in plânı tatbik edilmemiş, Belçikanın bitarafisinin ihlâli gibi büyük bir hata irtikâp olunmuştur. Bu hatanın bütün mes'uliyetini ordularında (Paris) e kadar götürecek olan büyük çevirme hareketinin muvaffakiyeti hesabına Alman erkânı harbiyei umumiyesi yüklenmiştir. Hiç olmazsa Almanların bütün gayreti sağ cenahlarına sarfetmeleri icap ederdi. Halbuki şarkî Prusyalıların talebi üzerine sağ cenahtan geri alınmış olan iki kolordunun yokluğu (Marn) muharebesinde bütün fecaatile hissedilmiştir.

Şayet bu iki kolordu elde bulunsaydı birinci ve ikinci ordular arasındaki boşluk doldurulabilirdi. Bu suretle Fon (Sschlieffen) in ölüm döşeğindeki pek esaslı şu nasihatı ihmal edilmiştir: (Herşeyden evvel bana lâzım olan seyyar ve kuvvetli bir cenahtır.)

İstanbul Asliye Dördüncü Hukuk Mahkemesinden:

Gümrükler umum müdüriyeti namına hazine avukatlarında Nüzhet Erk tarafından önce Galatada Havyar hanında 89 No. da Yani Legobilos ile Ömer Abit hanında 1 No. da Kostantin Silimidis aleyhlerine açılan alacak davasının muhakemesinde; bir milyon yüz yetmiş beş bin üçyüz elli altı kuruşun Yani ve Kostantinden asaleten ve kefaleten tahsiline ve mesarifi muhakeme ile yüzde iki ücreti vekâlet müddeialeyhlere tahmiline dair 24 - 11 - 930 tarihinde verilen ve adliye sarayı yangınında yanmış olan kararın 2267 No. lu yenileme kanununun hükümlerine tevfikan yeniden ilâma bağlanmasına karar verildiğine mütedair 10-11-938 tarih ve 217 No. lu ilâmın suretleri tebliğ edilmek üzere yukarıda yazılı adreslere gönderilmiş ise de adı geçen Yani ve Kostantinin orada bulunmadıkları ve esasen yeri belli olmadığı anlaşılmış ve işbu ilâm suretleri bir ay müddetle ilânen tebliği tensip kılınleri dahi mahkeme divanhanesine asılmış olmakla keyfiyet ilân olunur.

(928 - 976)

TİYATROLAR

TURAN TİYATROSU

Halk sanatkârı Naşit, Cemal Sahir ve arkadaşları, Mezey varyetesi. okuyucu Semiha.

Harp dönüşü 3 P.

4 Eylûl

Haftalık memleket gazetesi

Sivasta bu isimle genç gazeteci arkadaşlarımızdan Neş'et Nafiz Dumanlıoğlu tarafından bir gazete çıkarılacaktır.

İstanbul Nafıa Müdürlüğünden :

22—12—938 perşembe günü saat 15 te İstanbulda Nafıa Müdürlüğünde (7500 lira keşif bedelli Güzel Sanatlar Akademisi kalorifer tesisatı açık eksiltmeye konulmuştur.

Mukavele, eksiltme, bayındırlık işleri genel, hususî ve fennî şartnameleri, proje keşif hulâsasiyle buna müteferri diğer evrak dairesinde görülecektir.

Muvakkat teminat (563) iradır.

İsteklilerin en az (5000) liralık bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden almış oldukları vesikalara istinaden İstanbul vilâyetinden eksiltme tarihinden (8) gün evvel alınmış ehliyet ve 938 yılına ait Ticaret odası vesikalariyle gelmeleri. (7691)

Akba Kitabevi

Her dilden kitap, gazete ve mecmualarla mektep kitaplarını ve kırtasiyenizi temin eder. Öndervod yazı makineleri ve Parker dolma kalemlerinin Ankara acentesidir. Nihad Âdilin kazanç vergisi kitabının Ankarada tevzi yeridir.

İstanbul Emniyet Sandığı Direktörlüğünden :

Emniyet sandığına borçlu ölü Bay Mehmet Hilmi Zek varislerine ilân yoliyle tebliğ,

Hacı İbrahim oğlu Bay Mehmet Hilmi Zek Küçükmustafapaşa Mollahüsrev mahallesi Kuyu sokak eski 7 mükerrer yeni 14 numaralı kârgir bir evin birinci derecede ipotek göstererek 5—12—936 tarihinde 24838 hesap numarasiyle sandığımızdan aldığı 450 lira borcu 25—6—938 tarihine kadar ödemediğinden faiz, komisyon ve masarifi ile beraber borç 433 lira 36 kuruşa varmıştır. Bu sebeple 3202 numaralı kanun mucibince hakkında icra takibi başlanmak üzere tanzim olunan ihbarname borçlunun mukavelenamede gösterdiği ikametgâhına gönderilmiş ise de borçlu Bay Mehmet Hilmi Zek'in yukarda yazılı adreste öldüğü anlaşılmış ve tebligat yapılamamıştır. Mezkûr kanunun 45 inci maddesi vefat halinde tebligatın ilân suretiyle yapılmasını âmirdir. Borçlu ölü Bay Mehmet Hilmi Zek mirasçıları işbu ilân tarihinden itibaren bir buçuk ay içinde Sandığımıza müracaatla murislerinin borcunu ödemeleri veya kanunen kabule şayan bir itirazları var ise bildirmeleri lâzımdır. Mirasçılar ipoteği kurtarmazlar veyahut başlıyan takibi usul dairesinde durdurmazlarsa ipotekli gayri menkul mezkûr kanuna göre Sandıkça satılacaktır. Bu cihetler alâkadarlarca bilinip ona göre hareket edilmek ve herbirine ayrı ayrı ihbarname tebliği makamına kaim olmak üzere keyfiyet ilân olunur. (8744)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden :

I — İdaremizin Cibali Fabrikası için kadranlı ve otomatik tartan cinsten 1 adet 500, 1 adet 300 ve 1 adet 200 kilogramı tartabilecek kabiliyette cem'an 3 adet baskül şartnamesi mucibince açık eksiltme usuliyle satın alınacaktır.

II — Hepsinin muhammen bedeli 2500 lira ve muvakkat teminatı 187.50 liradır.

III — Eksiltme 30 - XII - 938 tarihine rastlıyan perşembe günü saat 14 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki Alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

V — Eksiltmeye iştirak etmek istiyenlerin fiyatsız fennî teklif ve kataloklarını eksiltme gününden bir hafta evveline kadar İnhisarlar Tütün Fabrikalar şubesine vermeleri ve tekliflerin kabulünü mutazamın vesika almaları lâzımdır.

VI — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatte % 7.5 güvenme paralariyle birlikte yukarda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (8760)

★

I — İdaremizin Paşabahçe Fabrikasında şartname ve projesi mucibince yaptırılacak on adet tank temelleri inşaatı açık eksiltmeye konmuştur.

II — Keşif bedeli 3926.02 lira ve muvakkat teminatı 294.46 liradır.

III — Eksiltme 19 - XII - 938 tarihine rastlıyan pazartesi günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve Mubayaat şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler 20 kuruş bedel mukabilinde İnhisarlar Umum Müdürlüğü levazım ve Mübayaat şubesinden alınabilir.

V — Eksiltmeye iştirak etmek istiyenlerin İnhisarlar Umum Müdürlüğü İnşaat şubesinden fennî ehliyet vesikası almaları lâzımdır.

VI — İsteklilerin kanunî vesaik ve % 7.5 güvenme paralariyle birlikte eksiltme için tayin edilen gün ve saatte yukarda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (8761)

İstanbul Nafıa Müdürlüğünden :

2—12—938 tarihli pazartesi günü saat 16 da İstanbul Nafıa Müdürlüğünde eksiltme komisyonu odasında (1465.45) lira keşif bedelli İstanbul Halkalı ziraat mektebinde yapılacak tamirat işleri açık eksiltmeye konulmuştur.

Mukavele, eksiltme, bayındırlık işleri genel, hususî ve fennî şartnameleri, proje keşif hulâsasiyle buna müteferri diğer evrak dairesinde görülecektir.

Muvakkat teminat (110) liradır.

İsteklilerin en az (1000) liralık bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden almış oldukları vesikalara istinaden İstanbul Vilâyetinden eksiltme tarihinden (8) gün evvel alınmış ehliyet ve 938 yılına ait Ticaret odası vesikalariyle gelmeleri. (8462)

İstanbul Emniyet Sandığı Direktörlüğünden :

Emniyet Sandığına borçlu ölü Bayan Eşref varislerine ilân yolile tebliğ.

Hasan Hüsnü kızı Bayan Eşref İstanbul Fatih Cumartesi pazarı Hoca Üveys mahallesi Doğramacı çeşmesi eski 24, 24 mükerrer yeni 28 numaralı bir evi birinci derecede ipotek göstererek 11—5—933 tarihinde 16230 hesap numarasiyle sandığımızdan aldığı 800 lira borcu 30—6—938 tarihine kadar ödemediğinden faiz, komisyon ve masarifi ile beraber borç 1049 lira 3 kuruşa varmıştır. Bu sebeple 3202 numaralı kanun mucibince hakkında icra takibi başlanmak üzere tanzim olunan ihbarname borçlunun mukavelenamede gösterdiği ikametgâhına gönderilmiş ise de borçlu Bayan Eşrefin yukarda yazılı adreste öldüğü anlaşılmış ve tebliğ yapılamamıştır. Mezkûr kanunun 45 inci maddesi vefat halinde tebligatın ilân suretiyle yapılmasını âmirdir. Borçlu Bayan Eşref mirasçıları işbu ilân tarihinden itibaren bir buçuk ay içinde Sandığımıza müracaatla murislerinin borcunu ödemeleri veya kanunen kabule şayan bir itirazları var ise bildirmeleri lâzımdır. Mirasçılar ipoteği kurtarmazlar veyahut başlıyan takibi usul dairesinde durdurmazlarsa ipotekli gayri menkul mezkûr kanuna göre Sandıkça satılacaktır. Bu cihetler alâkadarlarca bilinip ona göre hareket edilmek ve her birine ayrı ayrı ihbarname tebliği makamına kaim olmak üzere keyfiyet ilân olunur. (8746)

İstanbul Nafıa Müdürlüğünden :

6—12—938 salı günü saat 15 de İstanbulda Nafıa Müdürlüğünde eksiltme komisyonu odasında (4486.52) lira keşif bedelli Kandilli rasathanesi kalorifer tesisatı açık eksiltmeye konulmuştur.

Mukavele, eksiltme, bayındırlık işleri genel, hususî ve fennî şartnameleri, proje keşif hulâsasiyle buna müteferri diğer evrak dairesinde görülecektir.

Muvakkat teminat (337) liradır.

İsteklilerin en az (3000) liralık bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden almış olduğu vesikalara istinaden İstanbul Vilâyetinden eksiltme tarihinden (8) gün evvel alınmış, ehliyet ve 938 yılına ait Ticaret odası vesikalariyle gelmeleri. (8490)

İstanbul Nafıa Müdürlüğünden :

6—12—938 salı günü saat 16 da İstanbulda Nafıa Müdürlüğü eksiltme komisyonu odasında (5107.75) lira keşif bedelli Yeşilköyde yapılacak Meteoroloji binası inşaatı açık eksiltmeye konulmuştur.

Mukavele, eksiltme, bayındırlık işleri genel, hususî ve fennî şartnameleri, proje keşif hulâsasiyle buna müteferri diğer evrak dairesinde görülecektir.

Muvakkat teminat (384) liradır.

İsteklilerin en az (5000) liralık bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden almış olduğu vesikalara istinaden İstanbul Vilâyetinden eksiltme tarihinden (8) gün evvel alınmış, ehliyet ve 938 yılına ait ticaret odası vesikalariyle gelmeleri. (8491)

Son Pişmanlık Fayda Vermez!

Diş Doktoru Diyor ki :

Dişler, çürümeğe başlamadan çok evvel itina görür, her gün ve hattâ günde birkaç defa fırçalana. rak mikroplar, zararlı salyalar ve ifrazat temizlenirse sağlam ve güzel olarak muhafaza edilebilir. Dişler çürüdükten sonra artık iş işten geçmiştir. Bunun içindir ki dişlerin (RADYOLİN) diş macunile her sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra bol bol fırçalanmasını ısrarla tavsiye ediyoruz.

Daima RADYOLİN

1939 Yılbaşı

Hava kurumu Büyük Piyangosu

BÜYÜK İKRAMİYESİ

500,000 Liradır

Ayrıca: 200,000, 150,000, 100,000, 70,000 60,000, 50,000, 30,000, 20,000, 15,000 Liralık ikramiyelerle

(400,000 ve 100.000) Liralık iki adet mükâfat vardır.

Keşide Yılbaşı gecesi yapılacaktır.

Biletler (2,5), (5) ve (10) liralıktır.

Vakit kaybetmeden hemen biletlerinizi alınız.

KALİTE BAKIMINDAN

MARKONİ EN UCUZ RADYODUR

MARKONİ

VERESİYE SATIŞ — SAHİBİNİN SESİ VE ACENTALARINDA — 302 İSTİKLÂL CAD. BEYOĞLU

DENİZBANK

Telsiz Cihazlarına ait

Teklif kabul müddetinin uzatılması

Bankamız gemileri için satın alınacağını evvelce gazetelerle ilân ettiğimiz telsiz cihazlarına ait teklif kabul müddetti 15-2-938 gününe kadar uzatılmıştır.

İstanbul Emniyet Sandığı Direktörlüğünden

Borçlu Bay Rıza ve Bayan Cemileye ilân yolile tebliğ,

Gösterilen ikametgâh; Boğaziçi Paşabahçesi Tepe sokak No. 12 Bay Rıza ve Bayan Cemile 9105 hesap numarasiyle Boğaziçi Paşabahçesi eski Ahmet Ef. Yeni Tepe sokak eski ve yeni 12 numaralı bir ahşap haneyi birinci derecede ipotek göstererek 2—8—930 tarihinde Sandığımızdan aldığınız 700 lira borcu 13—7—938 tarihine kadar ödemediğinizden faiz, komisyon ve masarifile beraber borcunuz 2262 lira 22 kuruşa varmıştır. Bu sebeple (3202) No. lu kanun mucibince hakkınızda Sandıkça icra takibine başlanarak yukarda yazılı ikametgâhınıza ihbarname gönderilmiş ise de ikametgâhınızı terketmeniz ve nerede olduğunuz da öğrenilememesi hasebile ihbarname tebliğ edilemediğinden kanun hükmüne tevfikan ilân yoliyle tebligat icrası icabetmiştir. İşbu ilân tarihinden itibaren bir buçuk ay içinde Sandığa borcunuzu ödemeniz ve kanunen kabule şayan bir itirazınız varsa bildirmeniz lâzımdır. Hakkınızdaki takibi usul dairesinde durdurmadığınız takdirde ipotekli gayri menkul mezkûr kanuna göre sandıkça satılacaktır. Bu cihetler borçlu Bay Rıza ve Bayan Cemilece bilinmek ve ihbarname tebliği makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (8745)

İLÂN

Yumurta ihracatı Limited Şirketinin hissedarının 30-9-938 tarihli içtimaında fesh ve tesviyesine karar verilmiş ve keyfiyet dahi usulen tescil ve ilân edilmiş olduğundan mezkûr şirkette alacağı olanların bir ay zarfında Tahtakalede Prevuayans hanında 41 No. lu yazıhanede tasfiye memuruna müracaatla alacaklarını kaydettirmeleri ilân olunur.

Deniz Hastahanesi cilt ve zührevi hastalıklar mütehassısı

DOKTOR

Feyzi Ahmet Onaran

Pazardan maada her gün 3 den sonra hastalarını kabul eder.

Adres: Babıâli Cağaloğlu yokuşu köşebaşı 43 Numara.

Şirketi Hayriyeden :

Boğaziçi vapurlarına mahsus kış tarifesi 5 Birinci kânun 1938 Pazartesi sabahından itibaren tatbik edilecektir.

EMEK

Sandalya Fabrikası

Her nevi sandalyalarınızı toptan ve perakende olarak yegâne Türk fabrikasından alınız

ADRES: İstanbul Rıza paşa yokuşu Uzunçarşıbaşı Havancı sokak N. 37 Telefon: 20016

İstanbul Asliye Dördüncü Hukuk mahkemesinden:

Maliye hazinesine izafeten vekili avukat Fuad Paçalı oğlu tarafından Beyoğlunda Hüseyin ağa mahallesinde tarlabaşı caddesinde 2 - 4, 2 - 6 No. lu evde oturmuş olan Matyos oğlu Artin Veledi Kegork aleyhine; bilmüzayede satılıp eşhası mütegayyibeden olan Pantof ve Hamparsuma ait bedeli müzayedenin tahsiline dair ikame olunan davanın yenileme beyannamesinin hükümsüz addedilmesine dair verilen 15-11-937 tarih ve 42 No. lu hükmün duruşma yapılması suretiyle temyizen tetkiki hazine vekili Fuad Paçalı oğlu tarafından istenilmiş ve duruşma günü olarak da 3 - 1 - 939 tarihine müsadif Salı günü saat 14 de günü tayin edilmiş ve ancak mümeyyüzü aleyh Artninin ikametgâhı meçhul olduğu cihetle bunun hakkında ilânen tebliğat ifası karargir olmuş bulunduğundan mumaileyhin veya vekilinin duruşma günü tayin olunan yevmi mezkûrda Ankarada temyiz dördüncü Hukuk dairesinde hazır bulunması aksi takdirde duruşmanın gıyabında yapılacağı temyiz mahkemesinin iş'arı üzerine keyfiyet ilân olunur.

(738 - 1999)

TÜRKİYE İŞ BANKASI'NIN İKRAMİYE KUŞU

İstanbul Nafıa Müdürlüğünden :

5—12—938 pazartesi günü saat 15 de İstanbulda Nafıa Müdürlüğünde eksiltme komisyonu odasında (4507.86) lira keşif bedelli Yeşilköy Tohum İslâh istasyonu ser inşaatı açık eksiltmeye konulmuştur.

Mukavele, eksiltme, bayındırlık işleri genel, hususî ve fennî şartnameleri, proje keşif hulâsasiyle buna müteferri diğer evrak dairesinde görülecektir.

Muvakkat teminat (339) liradır.

İsteklilerin en az (2500) liralık bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden almış olduğu vesikalara istinaden İstanbul Vilâyetinden eksiltme tarihinden (8) gün evvel alınmış, ehliyet ve 938 yılına ait Ticaret odası vesikalariyle gelmeleri. (8461)

Göz Hekimi

Dr. Şükrü Ertan

Cağaloğlu Nuruosmaniye cad. No. 5 Dr. Osman Şerafettin apartmanı

ADEMİ İKTİDAR

Ve Bel Gevşekliğine karşı

HORMOBİN

Tabletleri her eczanede arayınız. (Posta kutusu 1255 Hormobin)

GÜMRÜKLERDE İŞLERİ OLAN MÜESSESELERE

Çâker Yazaroğlu

Gümrük komisyoncusu

Galata, İthalât Gümrüğü karşısında Muradiye Han. Telefon : 35, 95

Dr. Hafız Cemal

Lokmanhekim

Dahiliye Mütehassısı

Divanyolu 104

Muayene saatleri pazar hariç her gün 2.5 - 6 Salı, cumartesi 9.5 - 12 fukaraya

T. 22398 ★

Devlet Demiryolları İlânları

Muhammen bedeli 12415 lira olan muhtelif şekil ve eb'atta 20100 adet lâmba makinesi 29—12—1938 perşembe günü saat 15 on beşte Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usuliyle satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 931 lira 13 kuruşluk muvakkat teminatla kanunun tayin ettiği vesaiki muhtevi zarflarını ayni gün saat on dörde kadar komisyona vermeleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyonda parasız olarak dağıtılmaktadır. (8731)

Sahibi: Ahmet Cemalettin SARAÇOĞLU
Neşriyat müdürü: Macit ÇETİN Basıldığı yer: Matbaai Ebüzziya